

Pohjois-Karjalan maaseuturahoituksen vuosikatsaus 2024

EU:n maatalous- ja maaseuturahoitus 2023-2027

Pohjois-Karjalan ELY-keskus | 2.4.2025

Maaseuturahoitus synnytti uusia työpaikkoja maataloille ja maaseudun yrityksiin vuonna 2024

Vuosi 2024 oli ensimmäinen uuden ohjelmakauden täysipainoinen toimintavuosi, jolloin kaikki CAP-suunnitelman mukaiset toimenpiteet olivat käytettävissä. Pohjois-Karjalan maaseudun kehittämissuunnitelman – *Eväitä uudistuvaan kestäväan kasvuun* keskeiset tavoitteet ovat aktiivisen maatalouden ja ruoan tuotannon edistäminen, ratkaisujen löytäminen ympäristö- ja ilmastohaasteisiin sekä uudistuvan ja monimuotoisen maaseudun kehittäminen.

Maatilatalouden jatkuva rakennemuutos merkitsee tilamäärän vähenemistä ja samalla yksikkökoon kasvua. Maatilojen keskimääräinen peltoala on 46 hehtaaria ja maidontuotanto yli 400 000 litraa vuodessa tilaa kohti. Myönteistä kehitystä on tapahtunut maatilojen sukupolvenvaihdosten määrässä. Tuotantoon investoiminen ja uusien yrittäjien saaminen alalle ovat jatkuvuuden kannalta avainasemassa. Maataloustuotannossa on jatkossakin työpaikkoja uusille maatalousyrittäjille. Tiloilla on investoitu tuottavuuden kehittämisen lisäksi eläinten hyvinvointiin, ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistäviin hankkeisiin sekä energian tuotantoon. Luomusitoumuksen piirissä on Pohjois-Karjalassa peltoalasta noin 23 %, mikä edelleen korkein osuus valtakunnallisesti.

Yritysrahoituksen kysyntä ei yltänyt aikaisempien vuosien tasolle. Osittain kyse voi olla myös rahoitusvälineissä tapahtuneista muutoksista. Yrityshankkeisiin sidotun 2,2 miljoonan euron arvioidaan vaikuttavan kuuden uuden yrityksen perustamiseen ja 48 uuden työpaikan syntymiseen. Kehittämishankkeisiin käytettiin huomattavasti tavanomaista tasoa enemmän rahoitusta yhteensä noin 7 miljoonaa euroa. Hankkeilta odotetaan vaikuttavuutta maaseudun kehittämiseen. Leader-ryhmien kautta haettavan rahoituksen kysyntä on ollut erittäin vilkasta. Erityisesti kertakorvauksena myönnettävät pienet yritystuet olivat kysytyjä. Leader-hankkeisiin myönnettiin julkista tukea kaikkiaan 2,7 miljoonaa euroa.

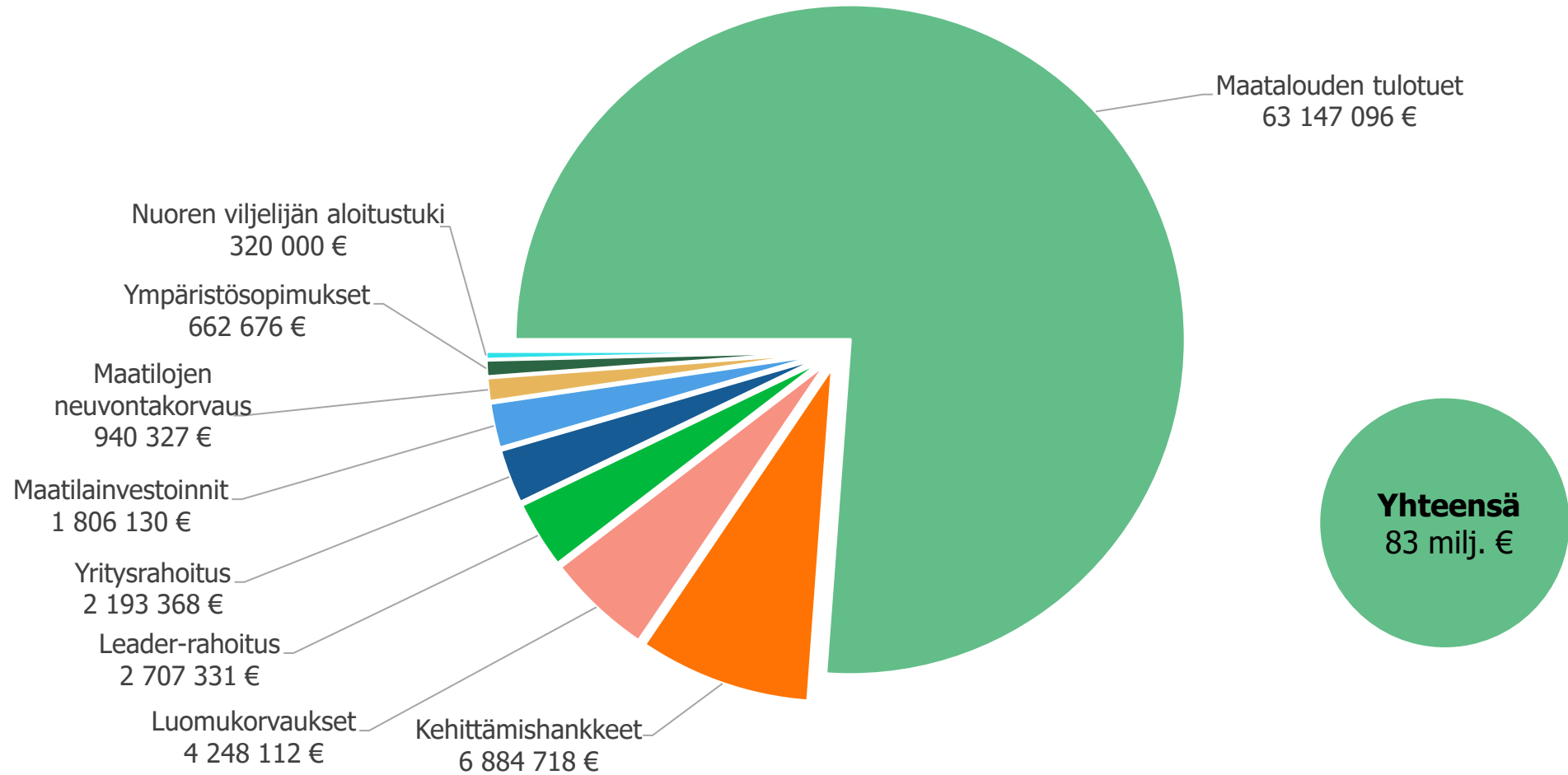
Olemme koonneet tähän katsaukseen tietoa EU:n maaseuturahoituksen toimenpiteistä Pohjois-Karjalassa sekä keskeisiä tunnuslukuja maataloustuotannosta ja sen muutoksista. Miellyttäviä lukuhetkiä!

Timo Tanskanen
Yksikön päällikkö
Pohjois-Karjalan ELY-keskus

puh. 0295 026 170
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Pohjois-Karjalan maaseuturahoitus 2024

Sisällysluettelo

1.	Maatalousyrittäjäyys	5
1.1.	Viljelijätuet	6
1.2.	Luomu	18
1.3.	Ympäristösopimukset	26
1.4.	Maatilojen investoinnit	33
1.5.	Nuoren viljelijän aloitustuki	39
1.6.	Neuvontakorvaus	43
1.7.	Maatilojen rakennetiedot ja tuotantojen volyymit	49
1.7.1.	Viljelijöiden ikäjakauma	50
1.7.2.	Peltoalan määrä	53
1.7.3.	Maitotilat ja maidontuotanto	57
1.7.4.	Marjan- ja hedelmänviljely	63
2.	Maaseudun kehittäminen	67
2.1.	Yritysrahoitus	69
2.2.	Hanketoiminta	76
2.3.	Leader-toiminta	82

1. Maatalousyrittäjyys

- 1.1. Viljelijätuet
- 1.2. Luomu
- 1.3. Ympäristösopimukset
- 1.4. Maatilojen investoinnit
- 1.5. Nuoren viljelijän aloitustuki
- 1.6. Neuvontakorvaus
- 1.7. Maatilojen rakennetiedot ja tuotantojen volyymit

Pohjois-Karjalan maataloustuotanto elää jatkuvassa muutoksessa

- Maatilojen määrä vähenee vuosittain usealla kymmenellä, mutta tilakoko vastaavasti kasvaa.
- Peltoala ei vähene samassa suhteessa tilamäärän kanssa, koska peltoja siirtyy jatkaville tiloille.
- Jatkossa ongelmaksi muodostuu maatilojen ikärakenne:
 - Tukia hakevista viljelijöistä jo lähes 40% on yli 50-vuotiaita ja yli 26 % yli 65-vuotiaita
 - Uusia yrittäjiä esimerkiksi sukupolvenvaihdosten kautta ei tule alalle lähellekään sitä määrää mitä on tuotantonsa lopettavia yrittäjiä tai tiloja
- Pohjois-Karjalan maatalous perustuu suurelta osin nautakarjavaltaiseen kotieläintalouteen.
 - Maidon- ja naudanlihantuotanto Pohjois-Karjalassa on edelleen valtakunnallisestikin merkittävää
 - Aktiivista kehittämistä kuitenkin tarvitaan maidontuotannon volyymin ylläpitämiseksi nykyisellään
- Marjanviljelyllä on vahva jalansija Pohjois-Karjalassa.
 - Marjanviljelyn pinta-ala on kasvanut viimeisen 10 vuoden aikana yli 40 %
- Pohjois-Karjala on edelleen vahva luomumaakunta – n. 23 % peltoalasta on luomuviljelyssä.
 - Luomutilojen keskimääräinen peltopinta-ala 79 ha => n. 72 % isompi kuin tavanomaisilla tiloilla

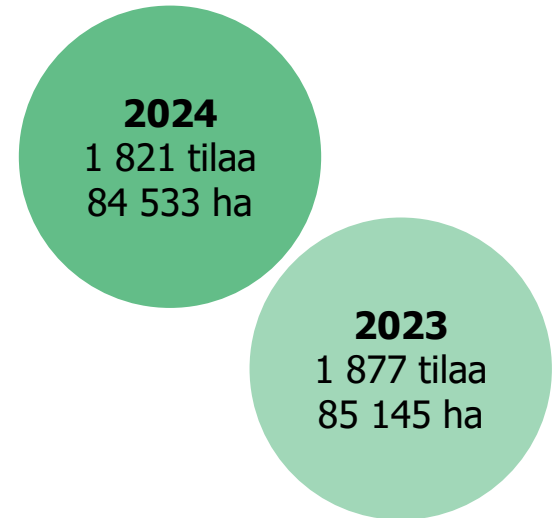
1.1. Viljelijätuet

Lisätietoja

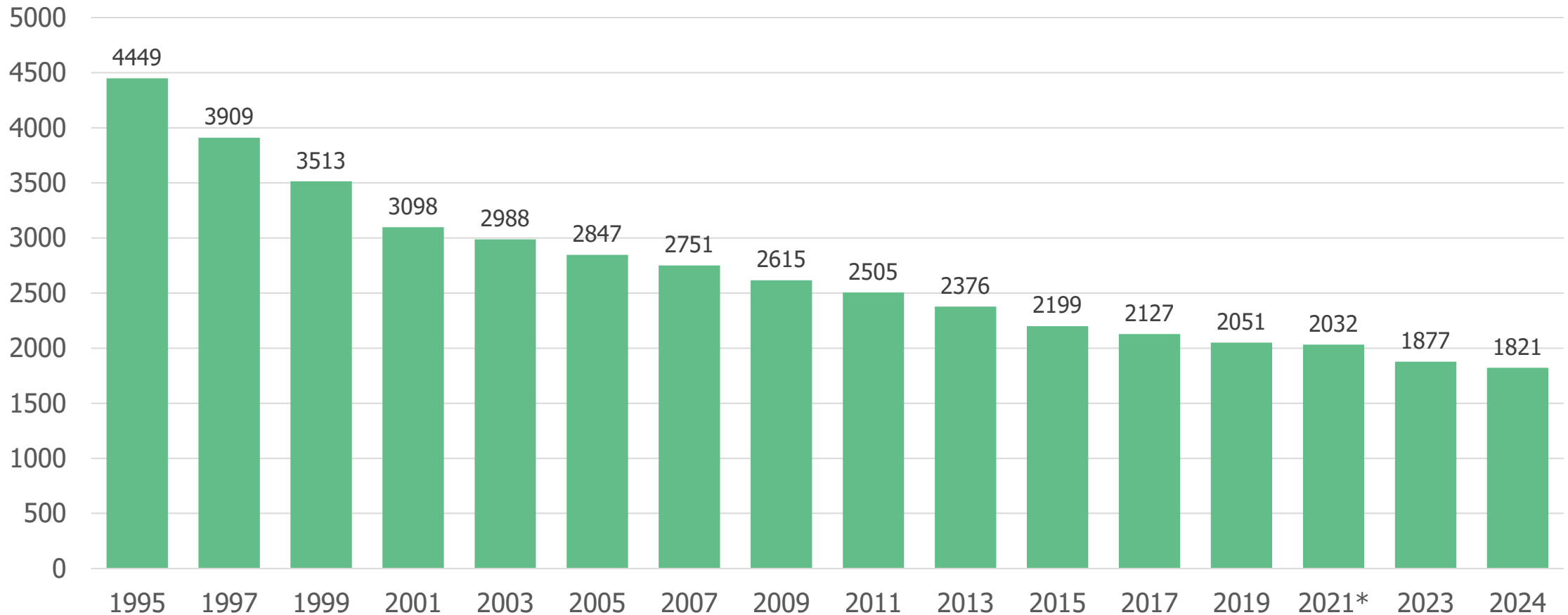
Arto Ruuska
johtava asiantuntija
puh. 02950 26098
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Viljelijätuet Pohjois-Karjalassa 2024

- Viljelijätukia hakeneita maatiloja 1 821 kpl.
- Tukihakemuksilla ilmoitettua kokonaispeltoalaa 84 533 hehtaaria.
- Kaikkien maatilojen keskimääräinen peltoala 46,4 hehtaaria.
- Kotieläintiloja yhteensä 534 kpl.
- Maitotiloja 227 kpl ja maitoa tuotettiin 102 milj. litraa.
- Avomaan puutarhatuotantotiloja 86 kpl.
 - Marja- ja hedelmäkasvien tuotantoalaa yhteensä noin 1 052 hehtaaria, kasvua edellisestä vuodesta noin 24 hehtaaria
 - Avomaan vihanneksia, kasviksia ja juureksia n. 40,5 hehtaaria

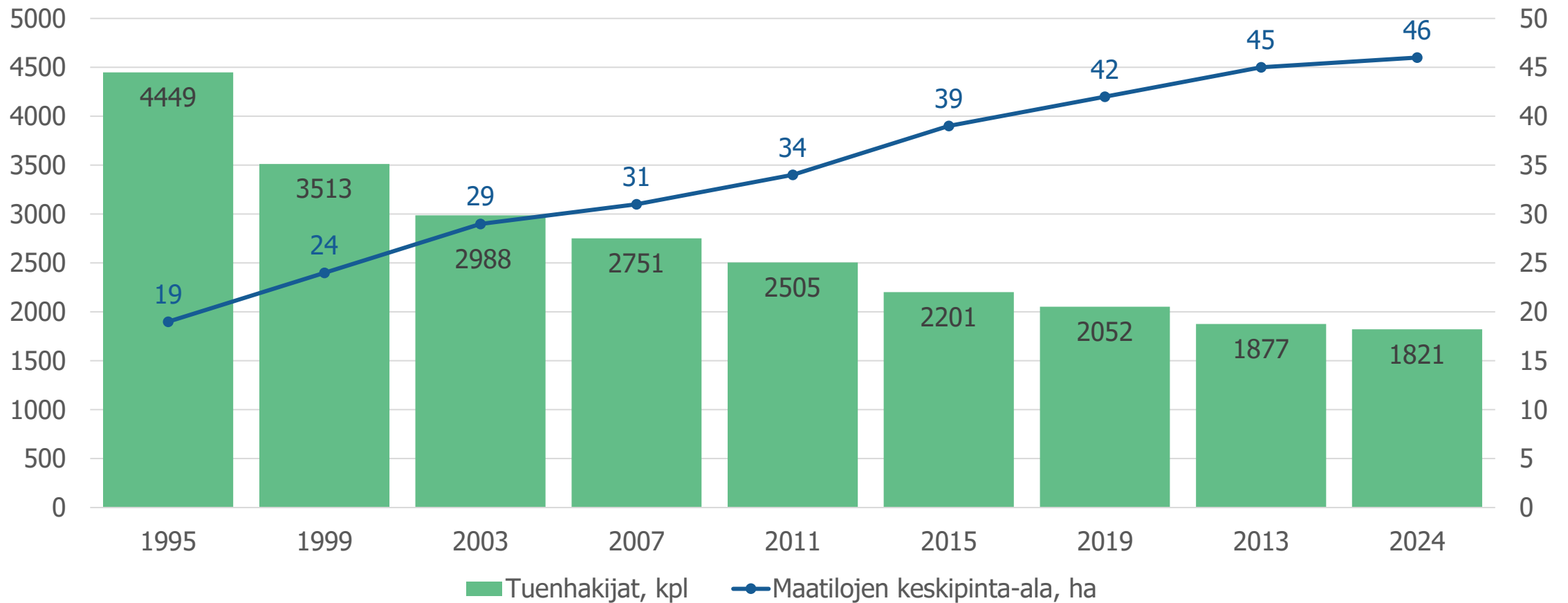

Maatalouden viljelijätukia hakeneiden tilojen määrä Pohjois-Karjalassa 1995-2024

* Vuodesta 2021 alkaen mukana myös Heinävesi.

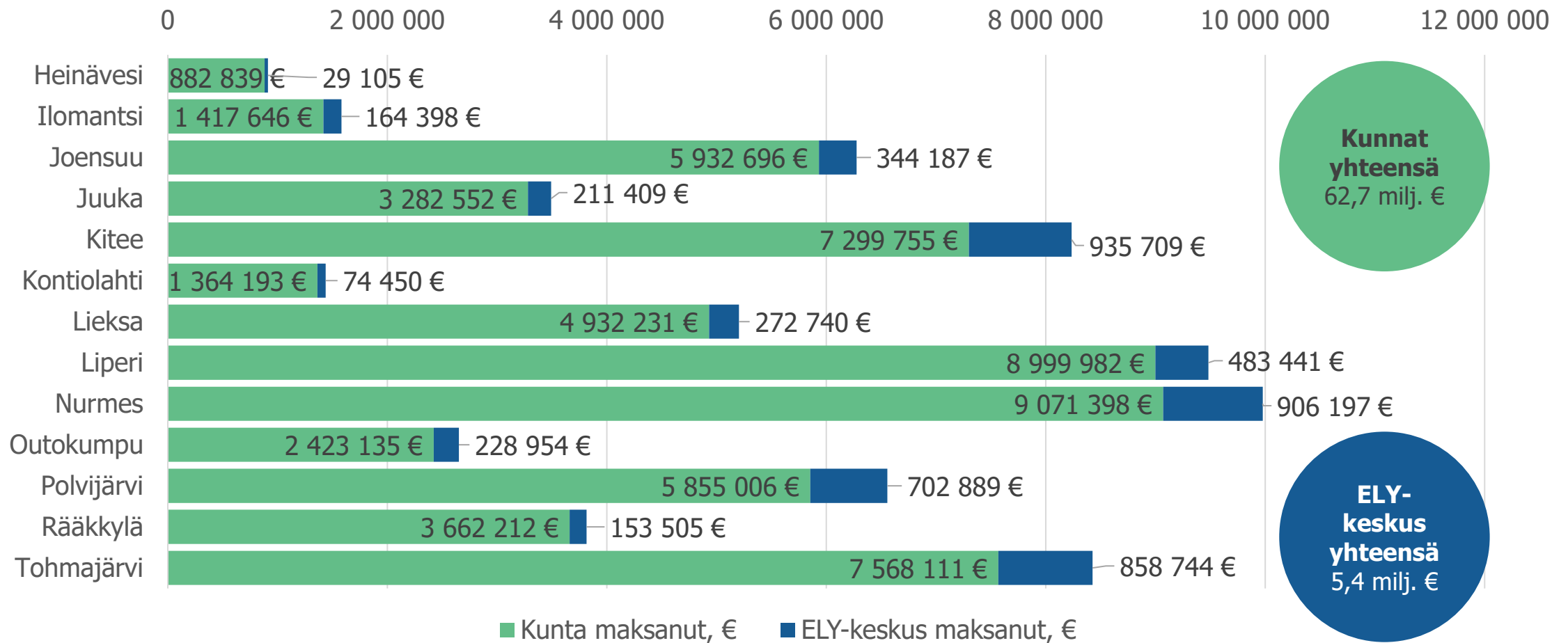
Pohjois-Karjalan maataloustuen hakijat ja maatilojen keskipinta-alan kehitys 1995-2024

Maataloustukien ja -korvausten merkitys on iso Pohjois-Karjalan maatilojen tulon muodostuksessa

- Maataloustukia ja -korvauksia maksettiin Pohjois-Karjalaan vuonna 2024 yhteensä noin 68,1 milj. €.
- Euromääräisesti merkittävimpiä peltoalaperusteisia tukimuotoja vuonna 2024 olivat:
 - Perustulotuki 9,9 milj. €
 - Ekojärjestelmätuki 3,3 milj. €
 - Luonnonhaittakorvaus 19,1 milj. €
 - Ympäristökorvaus 7,0 milj. €
- Eläinperusteisista tuista merkittävimpiä olivat vuonna 2024:
 - Pohjoinen kotieläintuki naudoista 7,5 milj. €
 - Maidon tuotantotuki 10 milj. €
- Lisäksi merkittävä tukimuoto euromääräisesti on luomukorvaus pelloista ja eläimistä 4,2 milj. €.

Kuntien ja ELY-keskuksen maksamat maataloustuet 2024

Viljelijät panostavat maatalouden ympäristötoimiin

Ekojärjestelmätuki

- Ekojärjestelmä tuki on EU:n suora tuki, jolla hillitään ilmastonmuutosta, edistetään luonnonvarojen tehokasta hoitoa sekä suojellaan luonnon monimuotoisuutta.
- Toimenpiteet Pohjois-Karjassa 2024:
 - Peltojen talviaikainen kasvipeite 68 008 ha
 - Luonnonhoitonurmi 2 023 ha
 - Viherlannoitusnurmi 815 ha
 - Monimuotoisuuskasvit 1 112 ha

Ympäristökorvaus

- Ympäristökorvaukseen sitoutuneita tiloja oli 2024 yhteensä 1 205 kpl, 66 % maakunnan maatiloista.
- Korvausta maksettiin 2024 yhteensä 66 500 hehtaarille, noin 79 % maakunnan peltoalasta.
- Suosituimmat toimenpiteet Pohjois-Karjalassa 2024:
 - Kiertotalouden edistäminen (ns. lantatoimenpide) 13 792 ha
 - Kerääjäkasvit (ravinnesiepparit) 9 185 ha
 - Lintupellot (valkoposkihanhet) 3 401 ha
 - Suojavyöhykkeet (ravinnehuuhtouman ehkäisy) 776 ha
 - Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu 811 ha

Ravinnetaseet kertovat maatalousmaan ravinteiden käytön tehokkuudesta

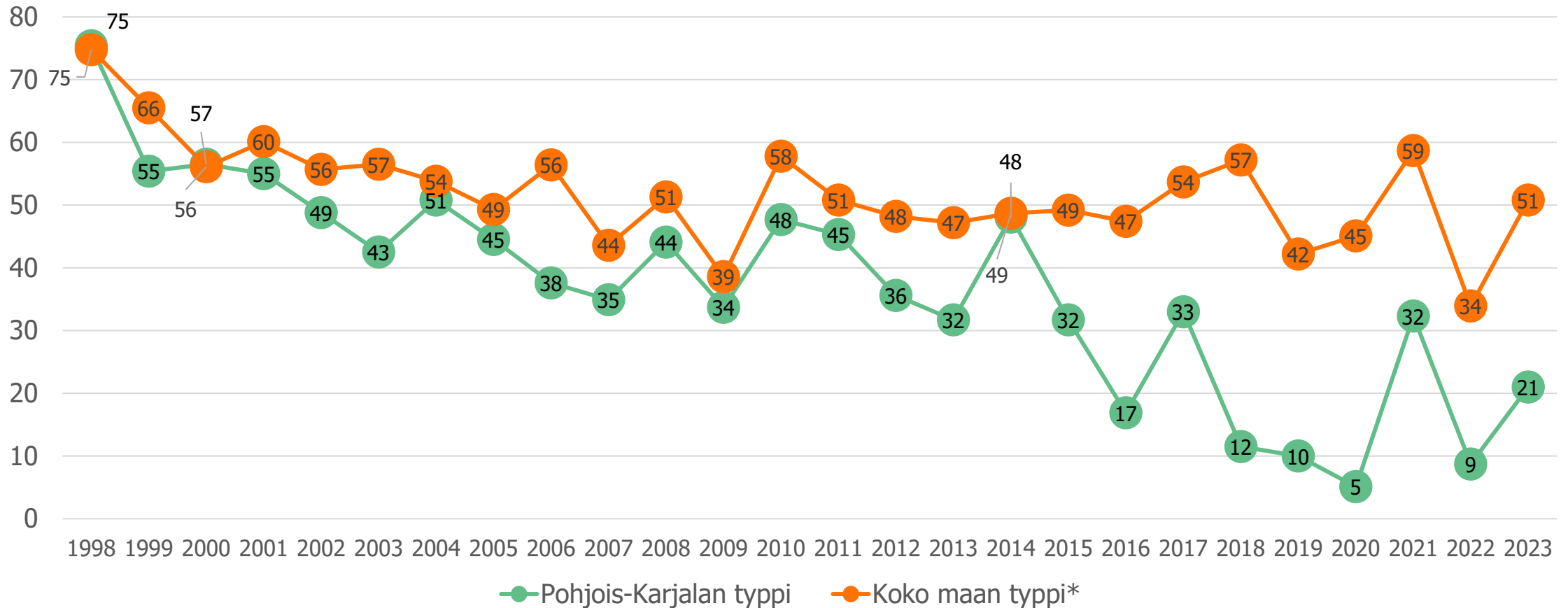
Typpitase

- Typpitase kertoo kasvustoille lannoitteissa annetun typpimäärän ja sadon mukana pellolta poistuneen typpimäärän erotuksen. Mitä pienempi typpitaseen arvo on, sitä vähemmän typpeä jää peltoon altistumaan huuhtoutumiselle vesistöihin.
- Typen poistuminen pellolta sadon mukana on tärkeää niin ympäristön kuin peltoviljelyn talouden kannalta. Typpi on kallis tuotantopanous hukattavaksi, joten sen huuhtoutumista tulee välttää.
- Satoon sitoutunut typpi kertoo kasvien tehokkaasta typen hyödyntämisestä, jolloin typpeä jää peltoon vähemmän ja huuhtoutumisriski sekä ravinnekuormitus pienenee.

Fosforitase

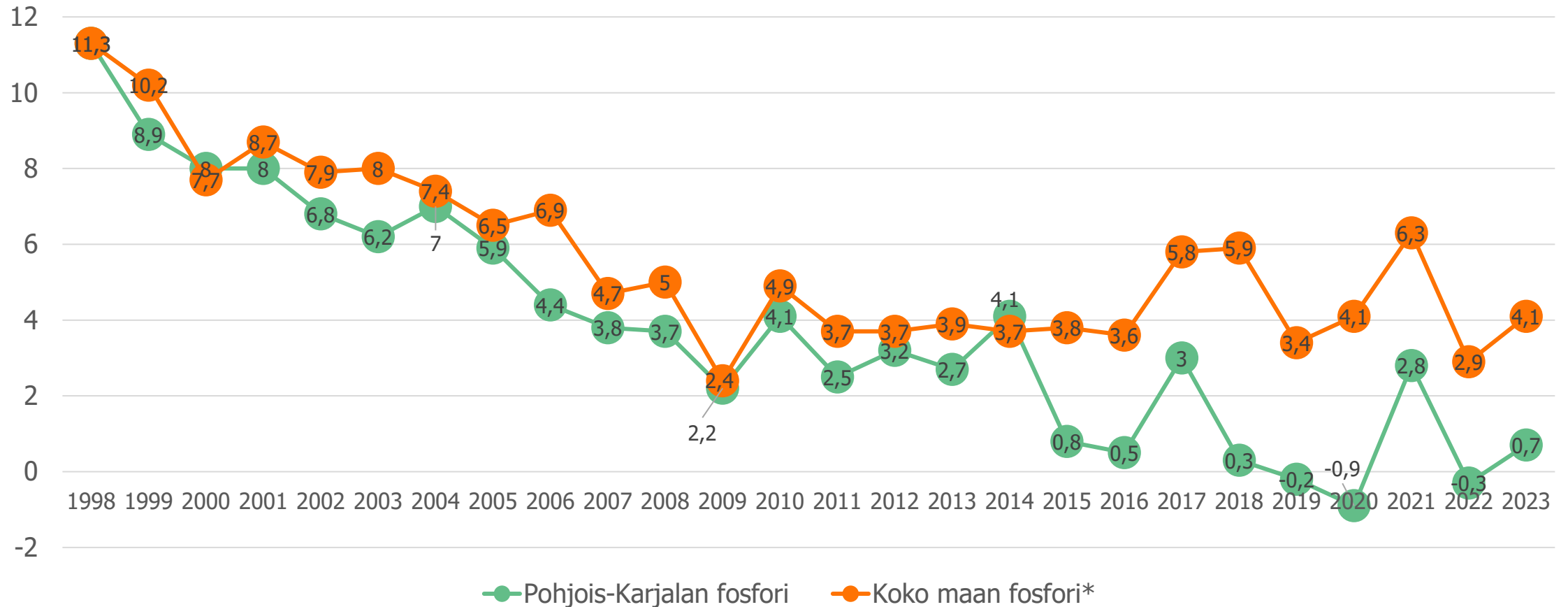
- Fosforitase kertoo lannan, lannoitteiden ja siemenien mukana tulevan sekä pellolta poiskorjatussa sadossa poistuvan fosforimäärän erotuksen.
- Kun fosforin lisäys ja poistumat ovat yhtä suuria, fosforitase on nolla.
- Fosforilannoituksen ja -taseen hienosäätö vaikuttaa maan fosforitilaan ja siitä riippuvaan ravinteiden kulkeutumisriskiin vesistöihin.

Maatalousmaan ravinnetaseet 1998-2023, typpitase

* Koko maan taseissa on mukana jätevesilietteen ja perunan solunesteen käyttö lannoitteena, biologinen typensidonta, typpilaskeuma sekä ravinteiden poistuma oljen korjuun tai polton vuoksi. Koko maan tase lasketaan Eurostatin ohjeiden mukaisesti. Ahvenanmaa on mukana koko maan luvuissa, mutta alueellisissa taseissa vasta vuodesta 2015 alkaen.

Maatalousmaan ravinnetaseet 1998-2023, fosforitase

* Koko maan taseissa on mukana jätevesilietteen ja perunan solunesteen käyttö lannoitteena, biologinen typpisidonta, typpilaskeuma sekä ravinteiden poistuma oljen korjuun tai polton vuoksi. Koko maan tase lasketaan Eurostatin ohjeiden mukaisesti. Ahvenanmaa on mukana koko maan luvuissa, mutta alueellisissa taseissa vasta vuodesta 2015 alkaen.

Viljelijät panostavat eläinten hyvinvointiin

- Eläinten hyvinvointikorvausta maksetaan eläinten hyvinvointia parantavista toimenpiteistä, jotka ylittävät lakisääteiset vaatimukset.
- Eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutui Pohjois-Karjalassa vuonna 2024 yhteensä 253 kotieläintilaa.
 - Eläinten hyvinvointikorvaukseen sitoutumisaste kotieläintiloilla oli noin 52 %
 - Eläinten hyvinvointikorvausta maksettiin vuonna 2024 kotieläintiloille 1,7 milj. €

1.2. Luomu

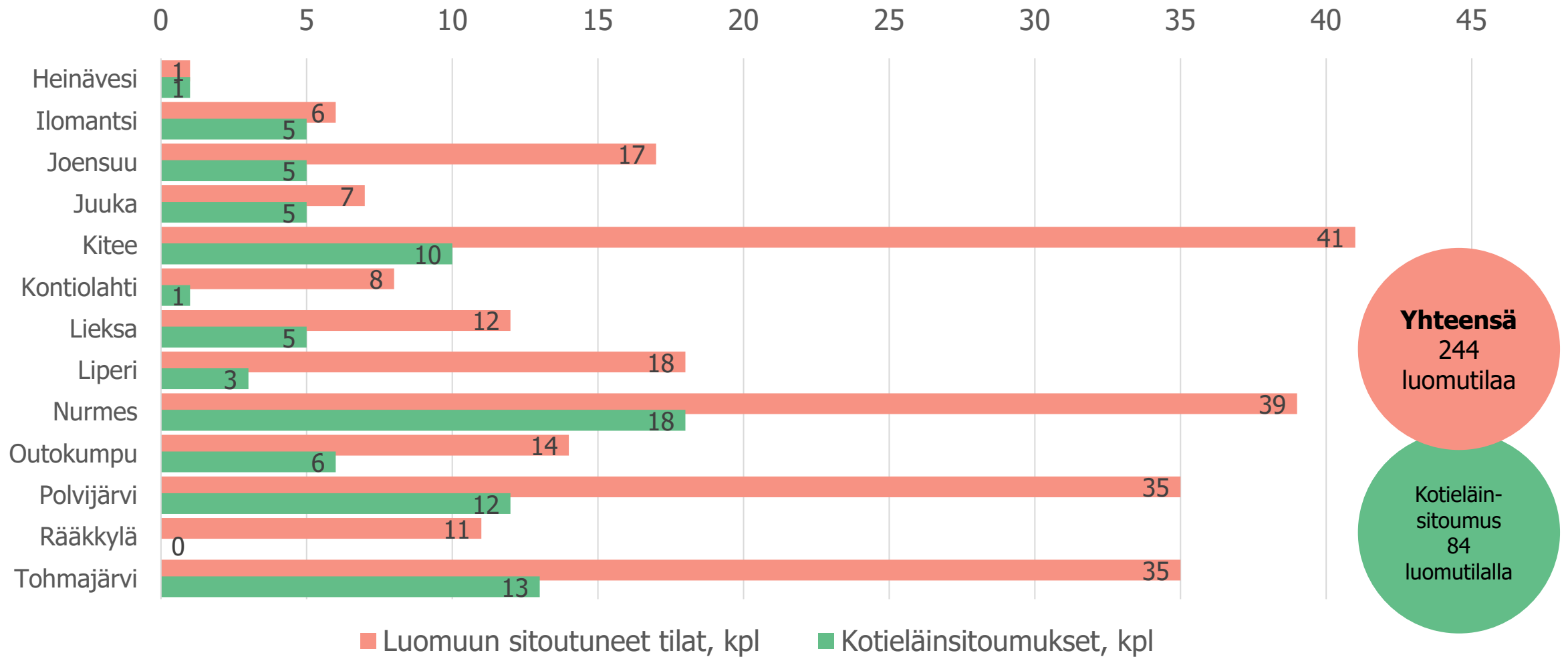
Lisätietoja

Merja Ignatius
maaseutuasiantuntija
puh. 0295 026 054
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

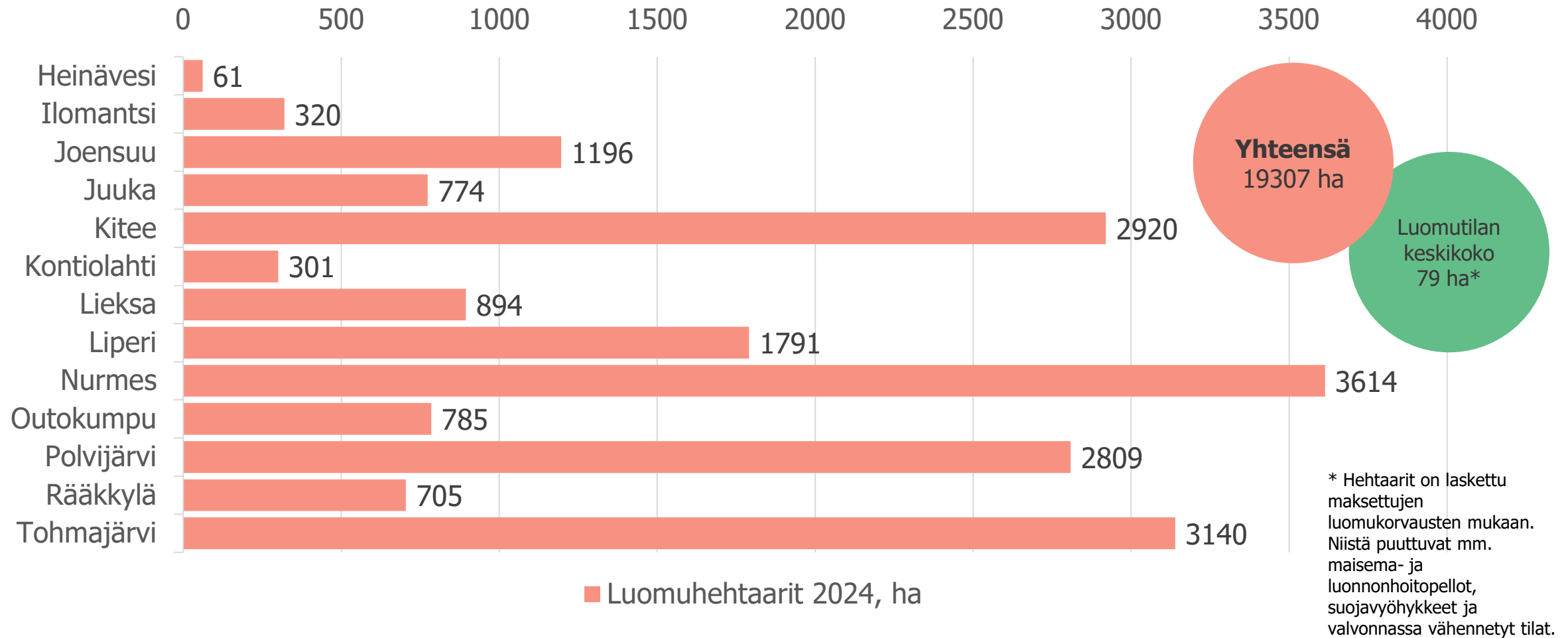
Pohjois-Karjala on edelleen vahva luomumaakunta

- Valtakunnallisesti luomusitoumusalaa on eniten Pohjois-Karjalassa suhteutettuna pinta-alaan.
- **Pohjois-Karjalan peltoalasta noin 23 %** on luomusitoumuksen ja -korvauksen piirissä. Muualla Suomessa luomusitoumusalaa on keskimäärin 12 % peltoalasta. Valtakunnallinen tavoite on, että vuoteen 2030 mennessä viljelystä alasta 25 % olisi luomutuotannossa.
 - Luomusitoumuksissa Pohjois-Karjalassa on peltoa yhteensä n. 19 307 hehtaaria. Vuonna 2023 hehtaareja oli n. 19 323.
 - Luomutilojen keskimääräinen peltopinta-ala Pohjois-Karjalassa on 79 ha, joka on noin 72 % suurempi kuin tavanomaisilla tiloilla
- **Pohjois-Karjalassa luomuun sitoutuneita maatiloja on noin 13 %** tukia hakeneista maatiloista, kun koko maassa vastaava luku on noin 9 %.
 - Luomusitoumustiloja Pohjois-Karjalassa on yhteensä 244. Vuonna 2023 tilojen määrä oli 253.
- Luonnonmukaisen tuotannon korvauksella edistetään luonnonmukaista kasvintuotantoa ja kotieläintuotantoa.
 - Luomukorvausta maksettiin Pohjois-Karjalassa vuonna 2024 yhteensä 4 248 112 €

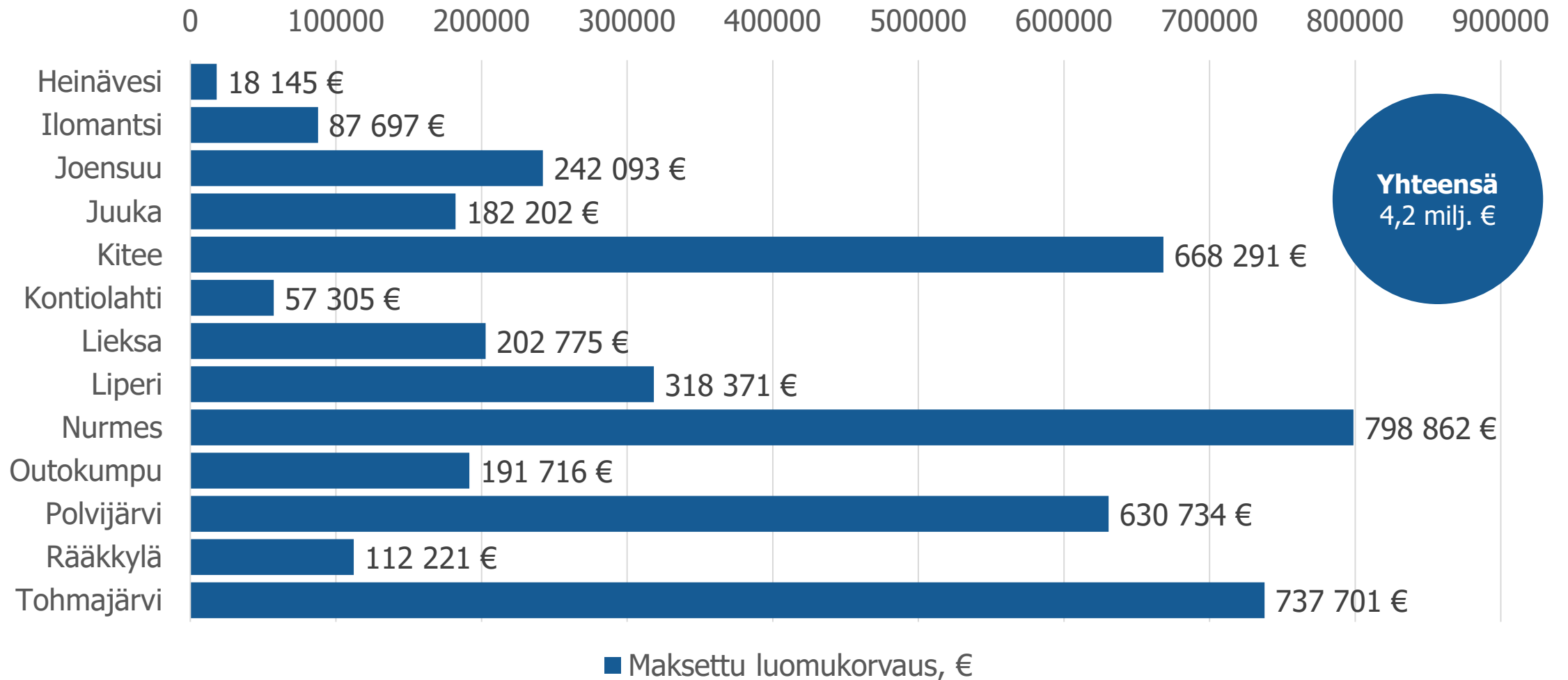
Luomuun sitoutuneet tilat Pohjois-Karjalassa 2024

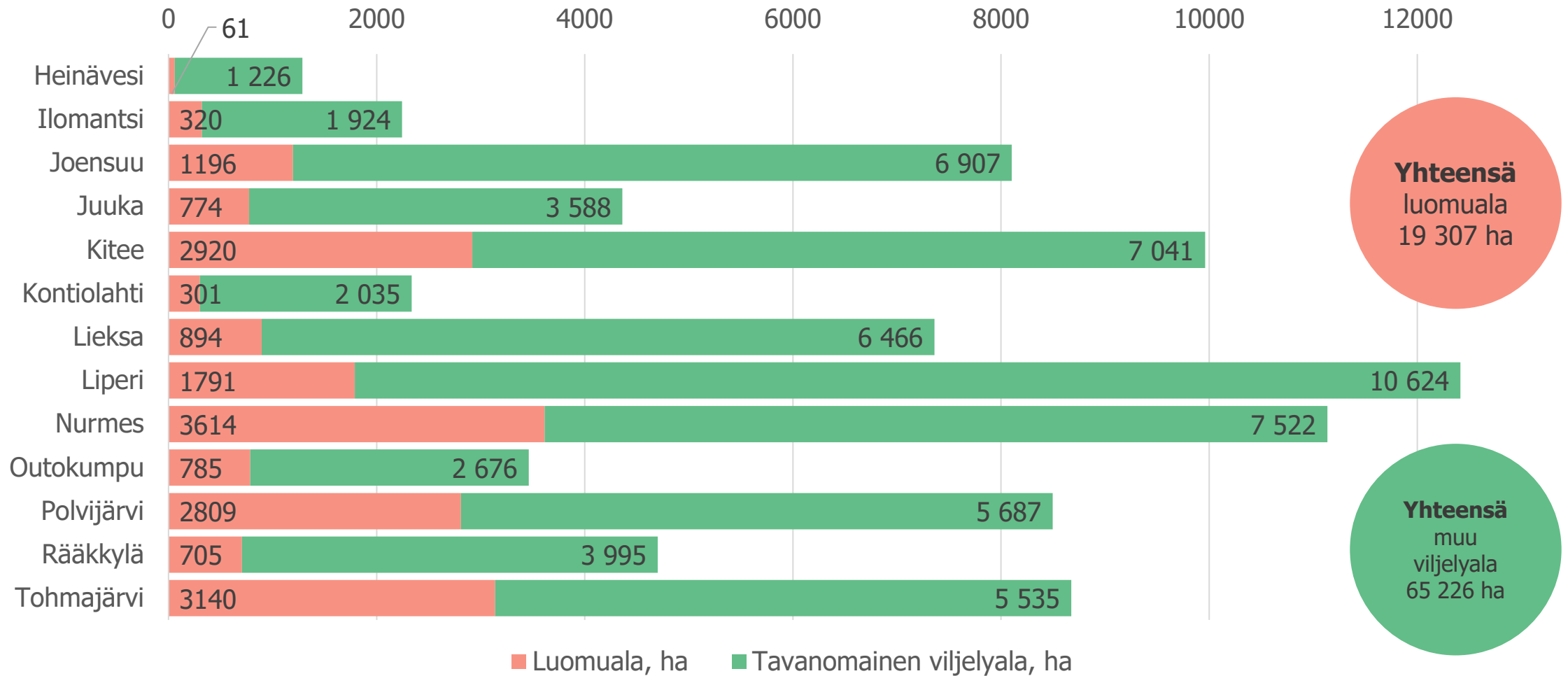
Pohjois-Karjalan luomuhehtaarit 2024

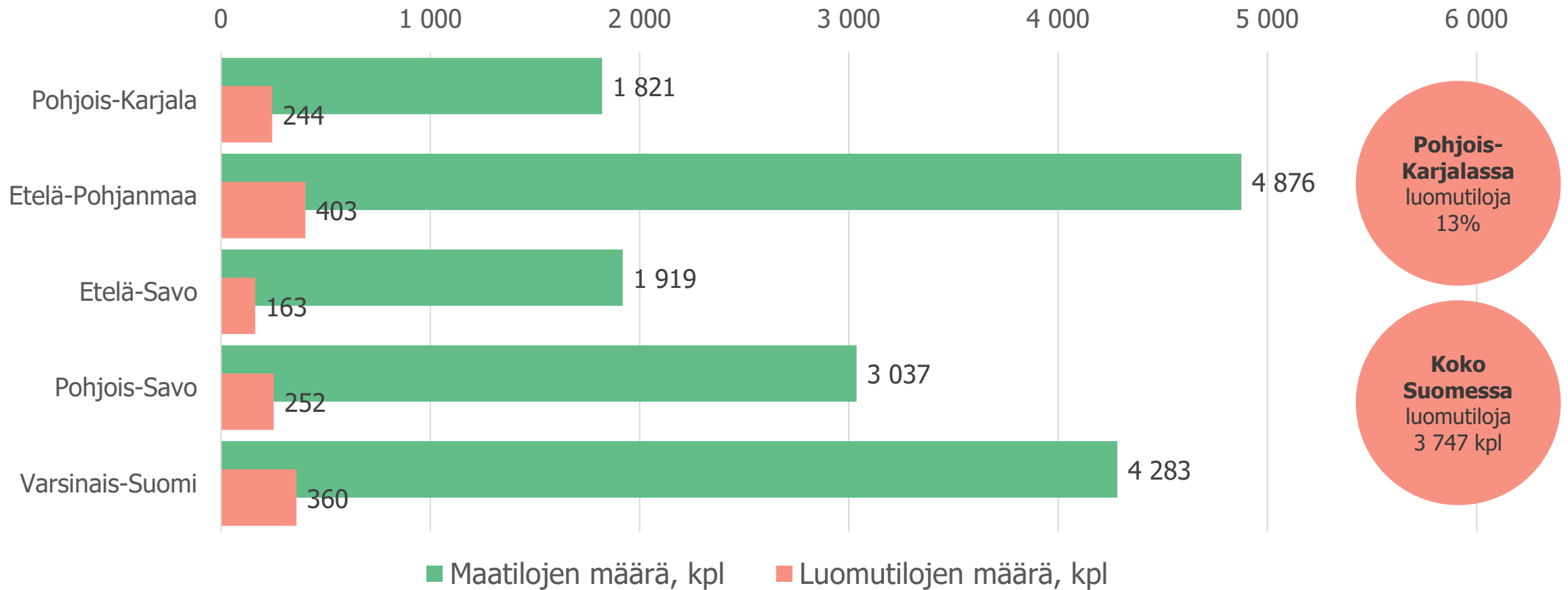
Maksettu luomukorvaus 2025

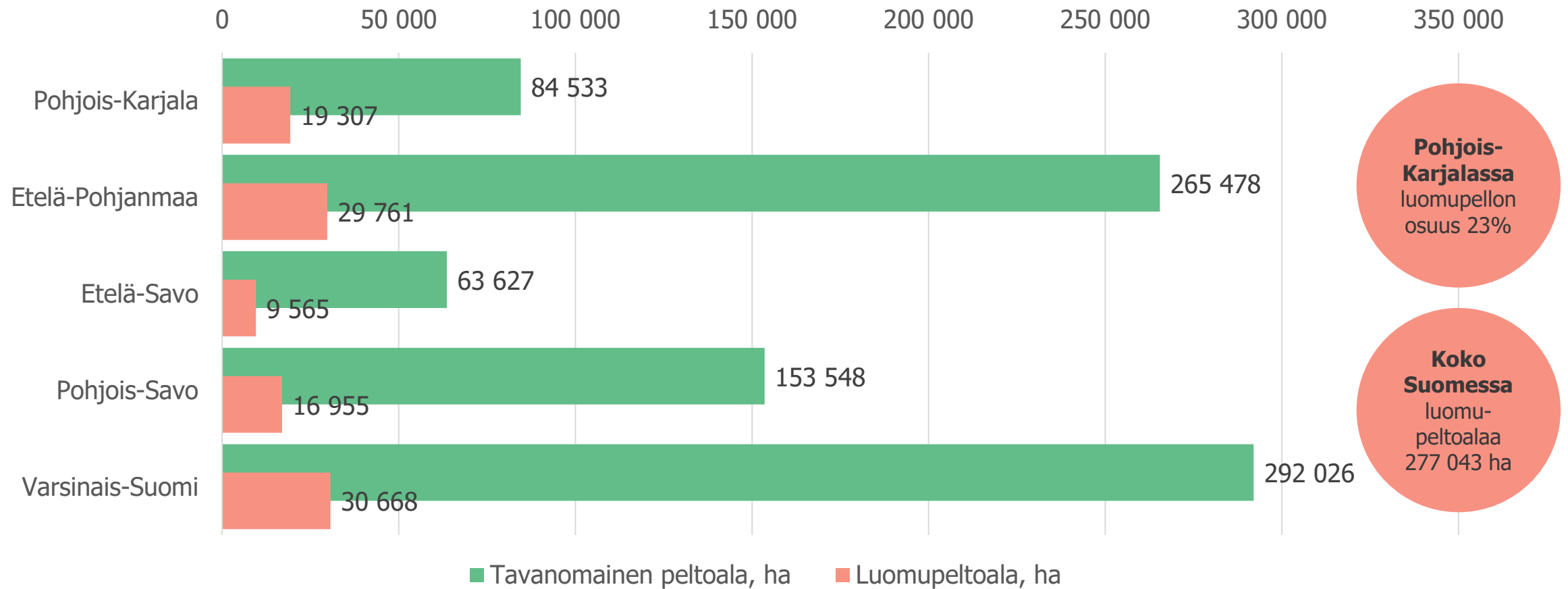
Luomuala suhteessa tavanomaiseen peltoalaan 2024

Pohjois-Karjalan luomutilat suhteessa muuhun Suomeen 2024

Pohjois-Karjalan luomuala suhteessa muuhun Suomeen 2024

1.3. Ympäristösopimukset

Lisätietoja

Kaisa Rummukainen
maaseutuasiantuntija
puh. 0295 026 097
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Ympäristösopimukset Pohjois-Karjalassa 2024

- Ympäristösopimukset edistävät:
 - maatalousluonnon monimuotoisuutta ja maiseman hoitoa,
 - kosteikkojen hoitoa sekä
 - alkuperäisrotujen säilyttämistä ja alkuperäiskasvien ylläpitoa.
- Ympäristösopimusten kesto on viisi vuotta, paitsi alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan sopimuksen kesto on 1 vuosi.
- Vuonna 2024 Pohjois-Karjalassa oli 183 erilaista ympäristösopimusta, joille maksettiin korvausta yhteensä 662 676 €.

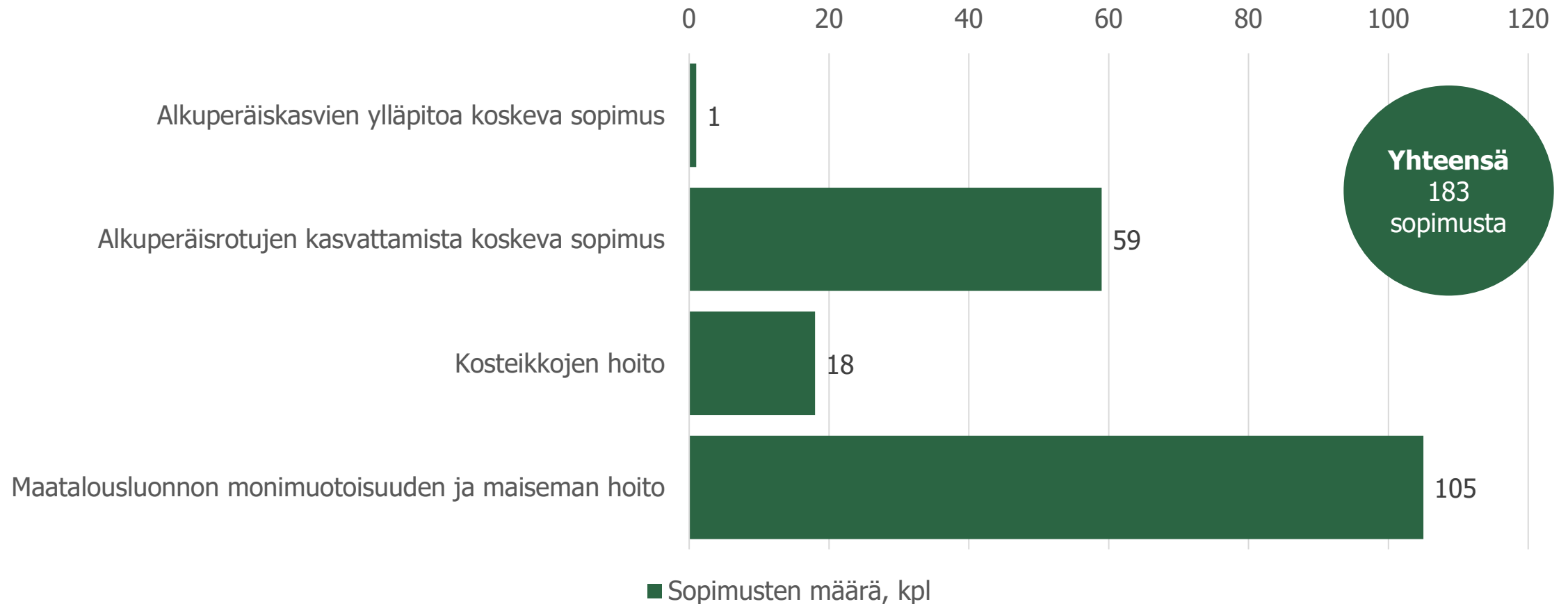
Maatalousluonnon ja maiseman sekä kosteikkojen hoito 2024

- Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksella säilytetään tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja.
 - Vuonna 2024 sopimuksia (luonnonlaitumet ja perinnebiotoopit) oli Pohjois-Karjalassa 105 kpl
 - Sopimusalaa oli noin 782 hehtaaria
 - Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten osuus oli 465 ha ja korvaustaso on 460 €/ha/vuosi
 - Arvokkaita perinnebiotooppeja oli noin 317 ha. Arvokkaat perinnebiotoopit ovat oikeutettuja korkeampaan korvaustasoon 610 €/ha/vuosi
 - Sopimuskorvauksen lisäksi on mahdollista hakea kerran sopimuskauden aikana 1-vuotisia kunnostustoimenpiteitä aitaamiseen (1 500 euroa/ha), petoaitauksen tekemiseen (2 400 euroa/ha) ja kunnostusraivaukseen (450 eur/ha)
 - Vuonna 2024 haettiin kunnostustoimenpiteitä maksuun: aitaus 7 kpl, petoaitaus 3 kpl, kunnostusraivaus 3 kpl
- Kosteikkojen hoitosopimus edistää vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta tai kasvihuonepäästöjen vähentämistä.
 - Vuonna 2024 kosteikkojen hoitosopimuksia oli Pohjois-Karjalassa 18 kpl ja sopimuspinta-alaa noin 39 hehtaaria

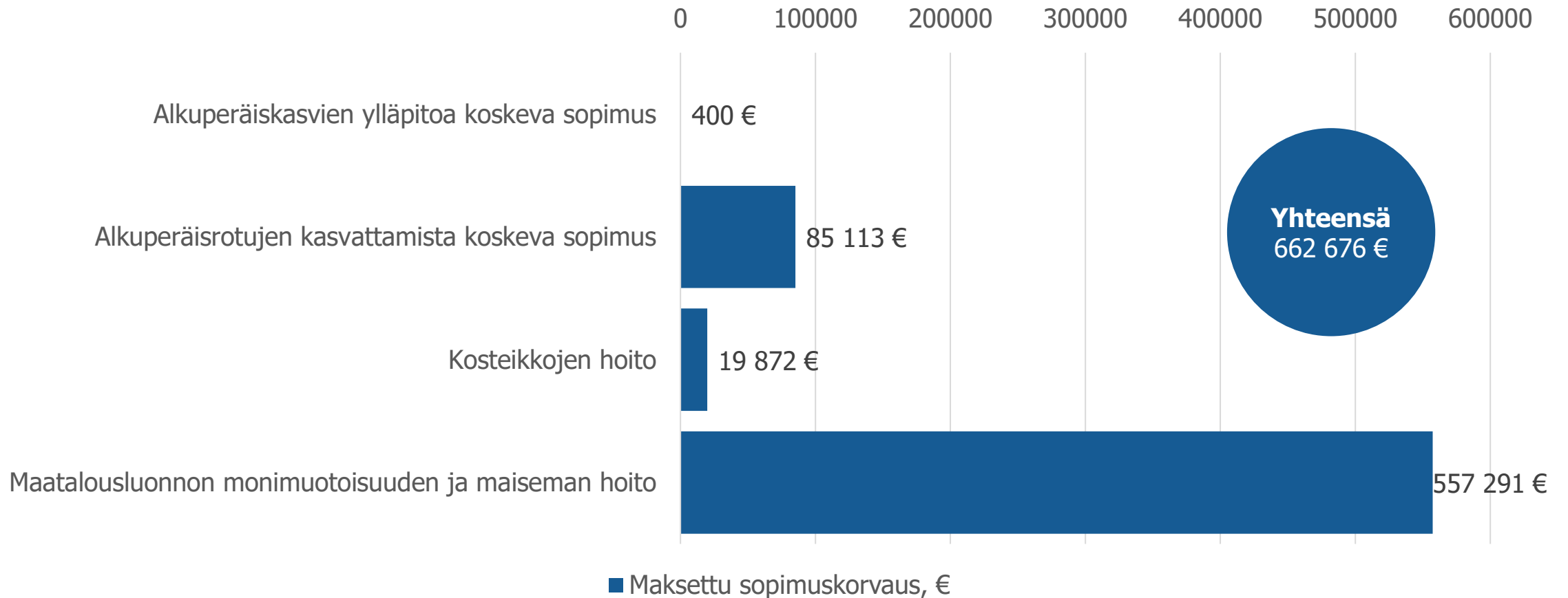
Alkuperäiskasvien ja -rotujen ylläpito ja kasvatatus 2024

- Alkuperäiskasvien ylläpitosopimuksen tavoitteena on säilyttää maatiaislajikkeita ja vanhoja kauppalajeja viljelyssä.
 - Alkuperäiskasvilajikkeella eli ns. maatiaislajikkeella tarkoitetaan viljelykasvin kantaa, joka on luonnostaan sopeutunut kasvualueensa ympäristöolosuhteisiin
 - Vuonna 2024 Pohjois-Karjalassa oli voimassa yksi alkuperäiskasvien ylläpitosopimus
 - Sopimuksen korvaustaso on 400 €/lajike/vuosi
- Alkuperäisrotujen kasvatussopimus edistää ja säilyttää alkuperäisrotujen geneettistä monimuotoisuutta.
 - Alkuperäisrotuja ovat itä-, länsi- ja pohjoissuomenkarja, suomen-, ahvenanmaan- ja kainuunharmaslampaat, suomenvuohet, suomenhevokset ja maatiaiskanat ja -kukot
 - Vuonna 2024 Pohjois-Karjalassa oli voimassa 59 alkuperäisrotujen kasvatussopimusta.
 - Sopimuksen korvaustaso vaihtelee roduttain

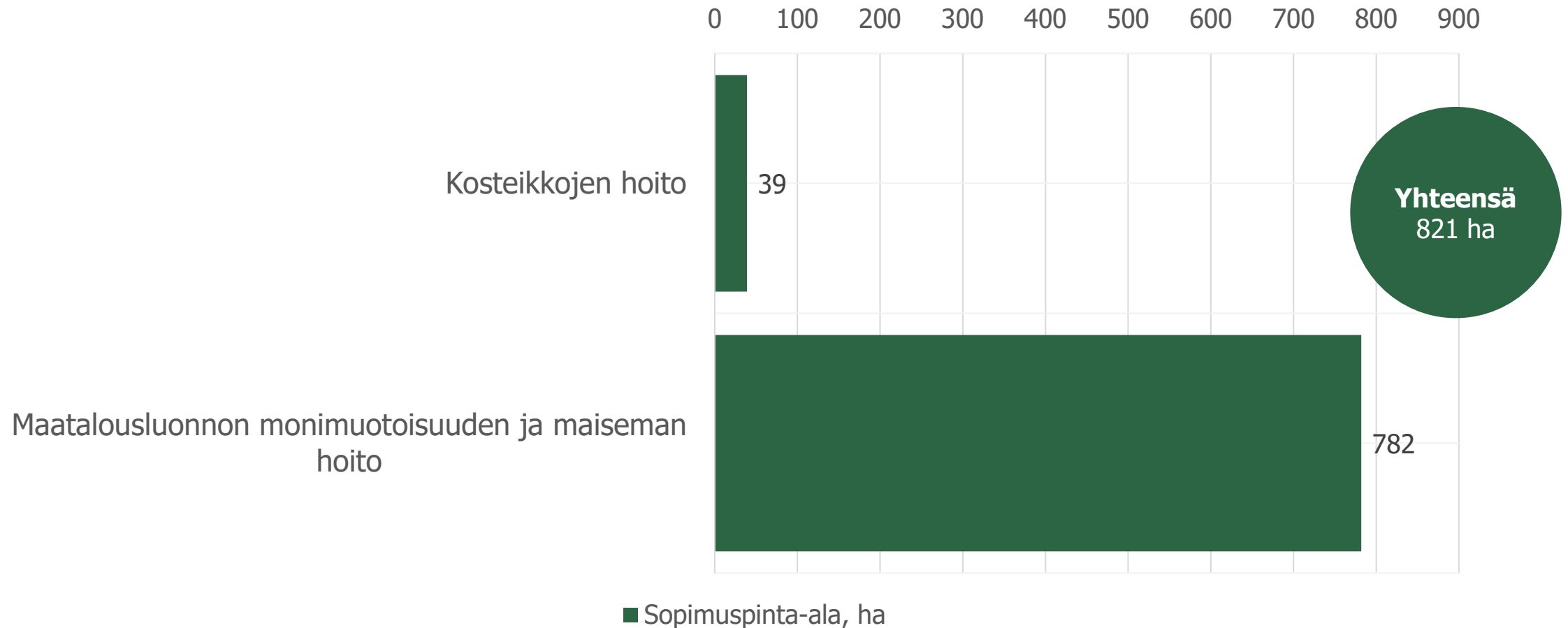
Ympäristösopimusten määrä Pohjois-Karjalassa 2024

Maksettu ympäristösopimuskorvaus 2024

Ympäristösopimusten pinta-ala Pohjois-Karjalassa 2024

1.4. Maatilojen investoinnit

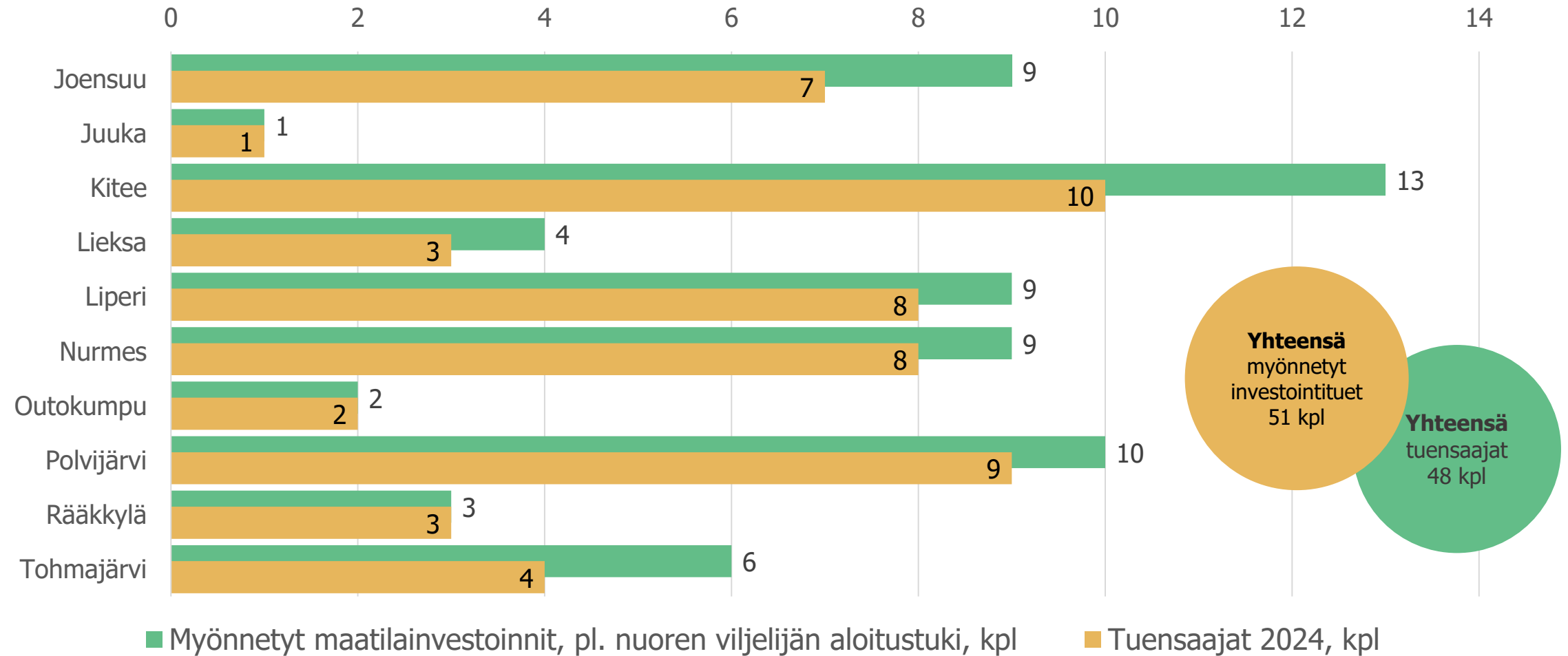
Lisätietoja

Tapio Leinonen
yritysasiantuntija
puh. 0295 026 073
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

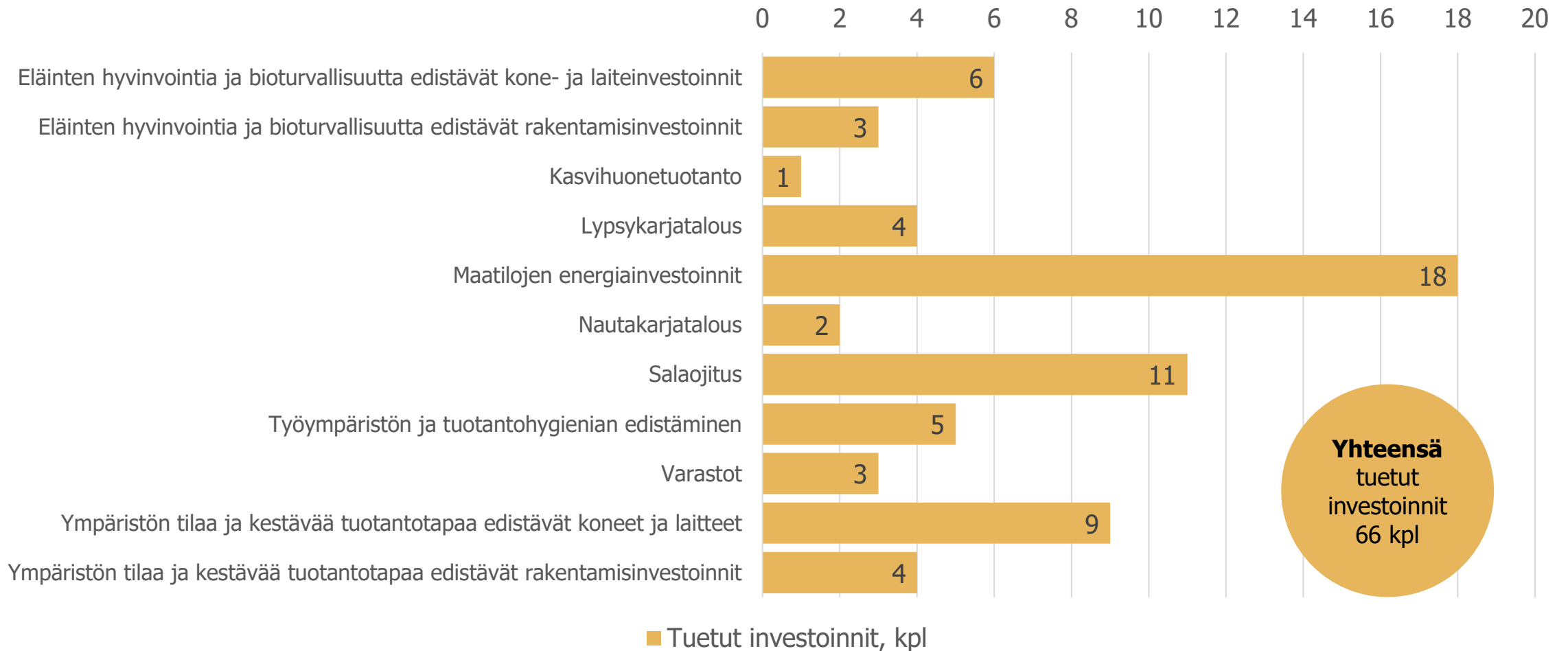
Maatilat investoivat energiaan ja salaojitukseen 2024

- Maatilan investointituella tuetaan:
 - maatilojen kilpailukyvyn kehittämisen ja tilojen nykyaikaistamisen investointeja
 - ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistäviä investointeja
 - maatilojen energiainvestointeja ja
 - eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistäviä investointeja.
- Pohjois-Karjalassa lukumääräisesti eniten hakemuksia tuli **energiainvestointeihin ja salaojitukseen**.
 - Rakentamishankkeita oli vähän: ei uusia isoja rakennuksia, keskityttiin peruskorjauksiin ja laajennuksiin
 - **Ympäristöinvestoinnit ja eläinten hyvinvointia edistävät investoinnit** olivat myös kysyttyjä
- Investointituen hakemuksia 85 kpl, joista 67 myönteistä rahoituspäätöstä.
- Vuonna 2024 myönnetty avustusmäärä oli 1 806 130 € ja korkotukilainaa 727 223 €.
- Korkotukilainoja myönnettiin vain muutamaan investointiin, mikä johtui vaikeudesta saada rahoitusta maatilainvestointeihin.

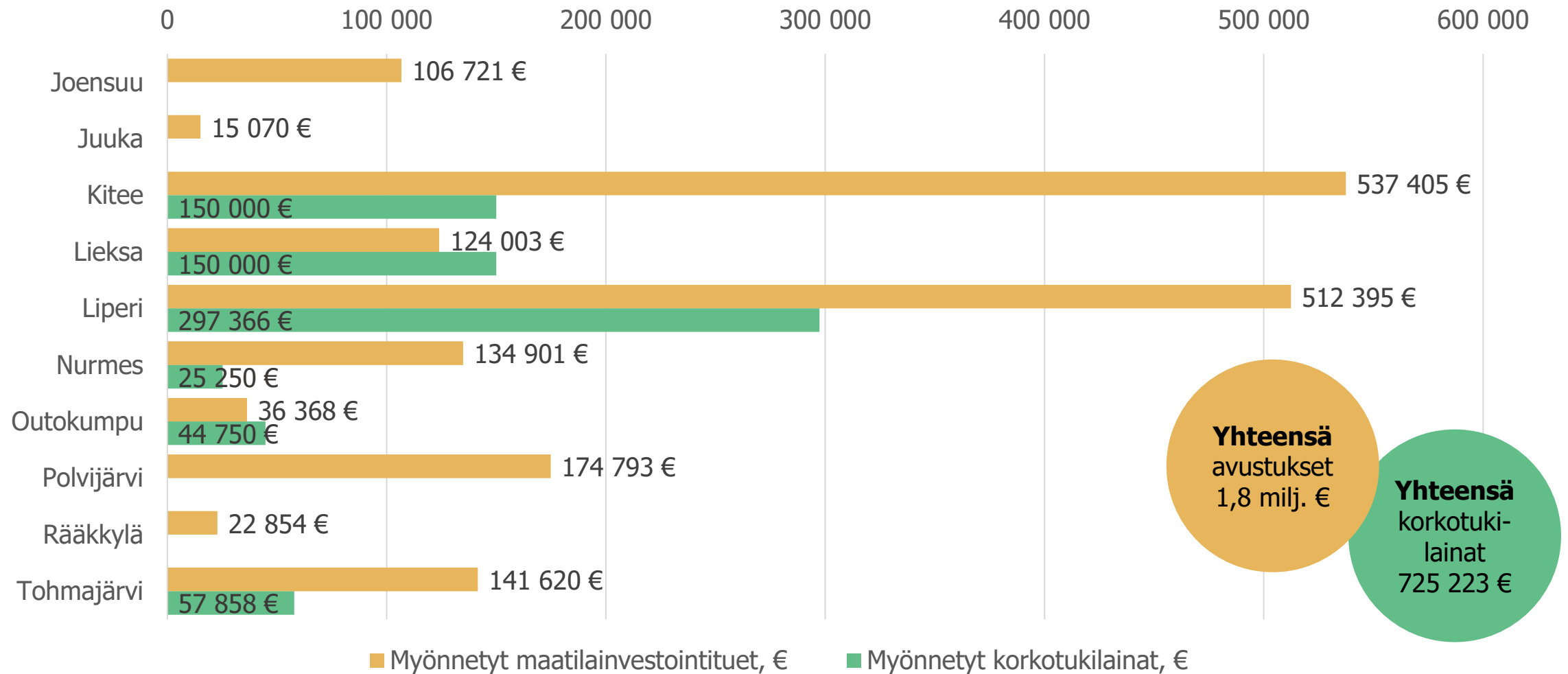
Maatalouden investointituet 2024

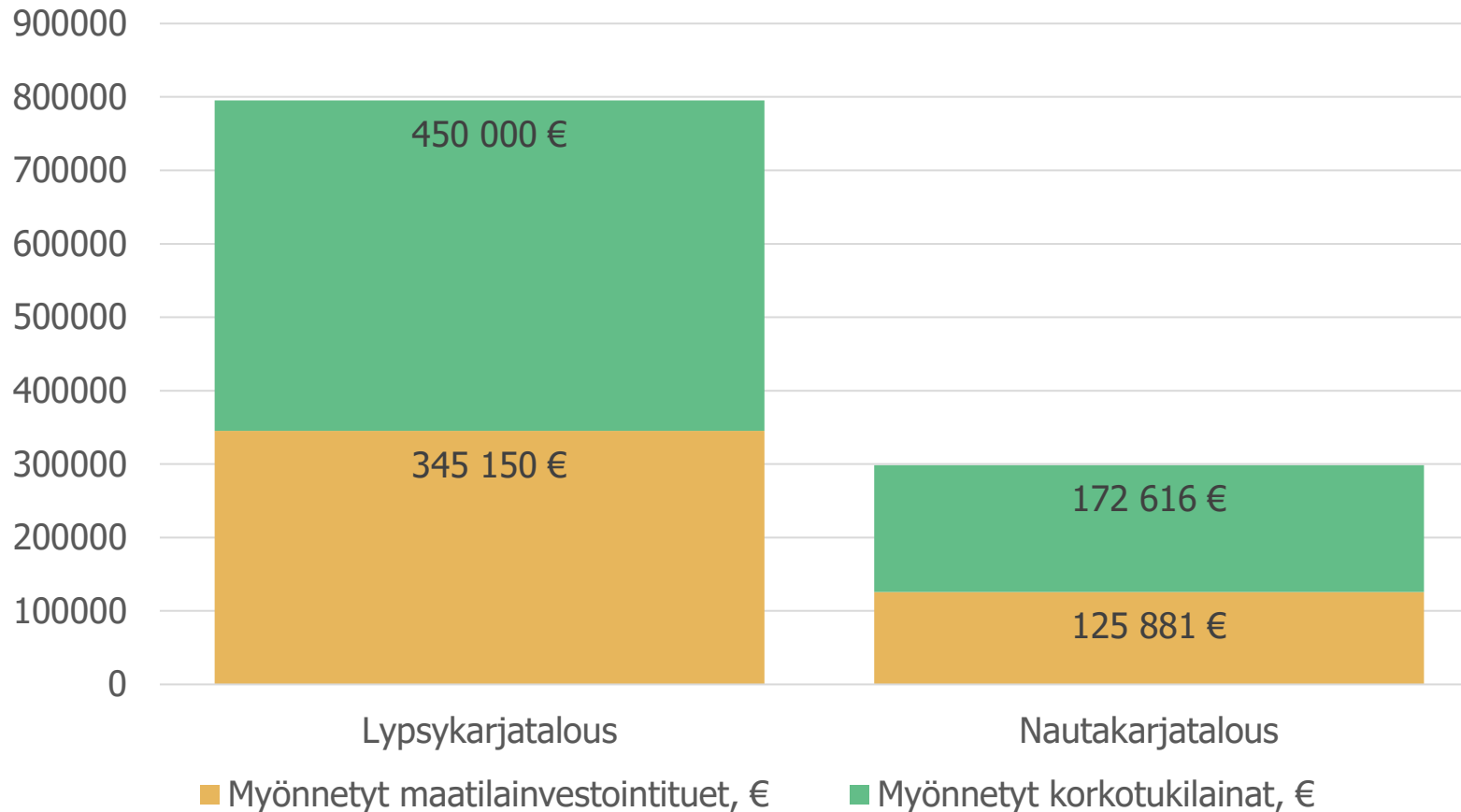
Myönnettyt maatalouden investointituet 2024

Myönnetyt investointituet ja korkotukilainat 2024

Lypsy- ja nautakarjatalouden investointituet 2024

Yhteensä
avustukset
471 031 €

Yhteensä
korkotuki-
lainat
622 616 €

Lypsykarja-
talouden
investoinnit
4 kpl

Nautakarja-
talouden
investoinnit
2 kpl

1.5. Nuoren viljelijän aloitustuki

Lisätietoja

Mauri Räsänen
yritysasiantuntija
puh. 0295 026 100
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

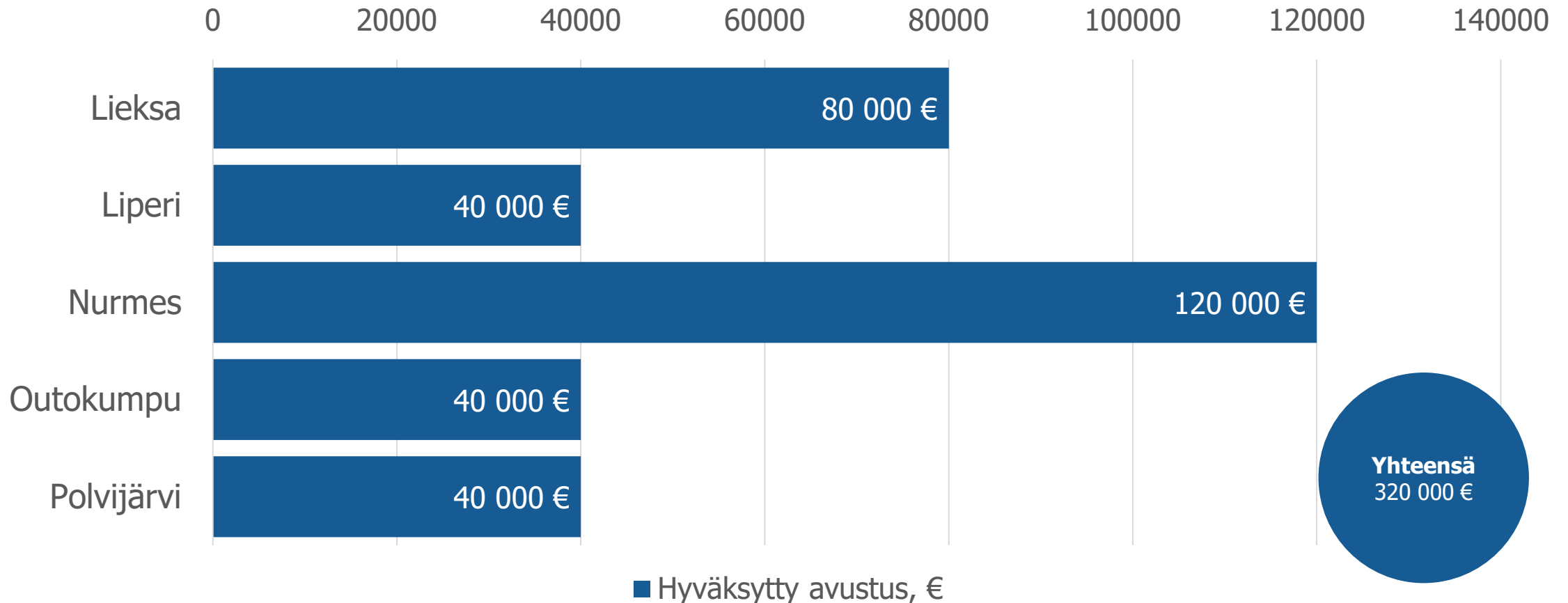
Nuoren viljelijän aloitustuki kiinnostaa Pohjois-Karjalassa

- Nuoren viljelijän aloitustukea voi saada alle 41-vuotias ensimmäistä kertaa viljelijänä aloittava henkilö.
- Tuella helpotetaan sukupolvenvaihdoksia ja kannustetaan uusia viljelijöitä ryhtymään alalle.
- Ohjelmakaudella on ollut selvää piristymistä hakemusmäärissä.
 - Myönteisiä rahoituspäätöksiä 8 kpl
- Kokonaisrahoituksen kasaaminen on ollut haasteellista, lisävakuuksia tarvitaan.
 - Avustusta 320 000 €
 - Korkotukilainaa 1 224 000 €

Myönnetty nuoren viljelijän aloitustuki 2024

Myönnetty nuoren viljelijän aloitustuki 2024

1.6. Neuvontakorvaus

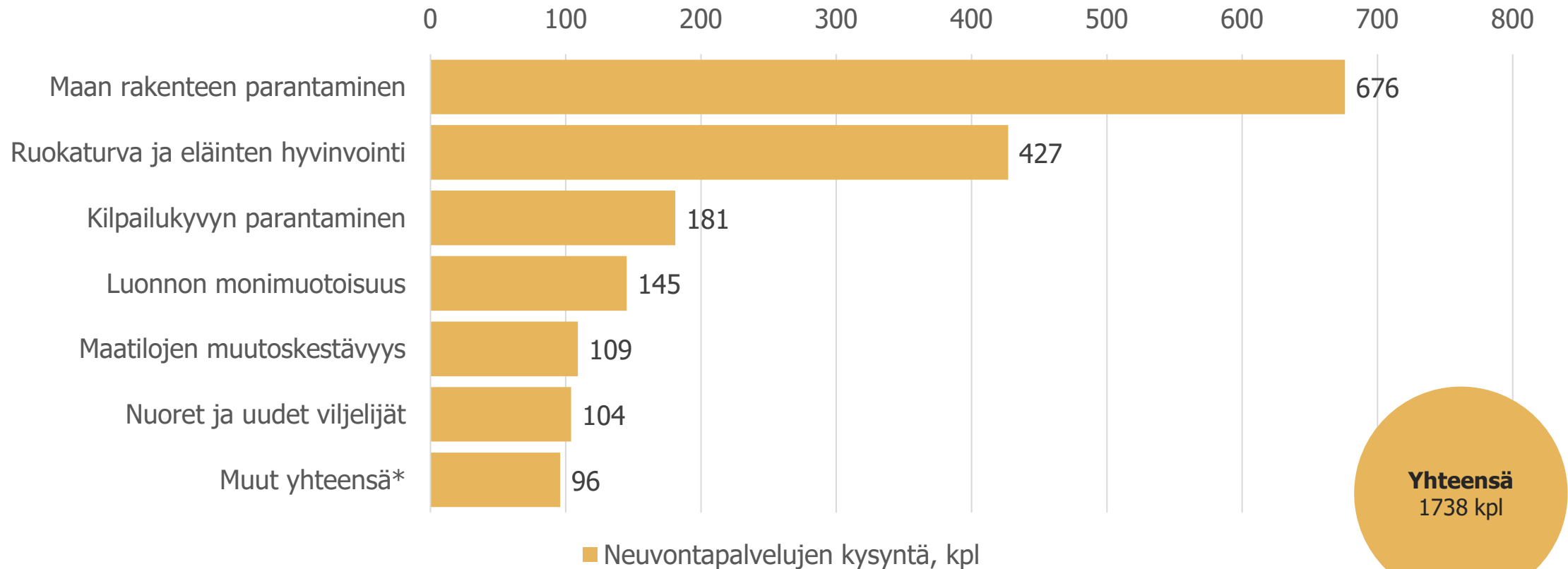
Lisätietoja

Mauri Räsänen
yritysasiantuntija
puh. 0295 026 100
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Pohjois-Karjalan maatilat käyttävät aktiivisesti neuvontapalveluja toimintojensa kehittämiseksi

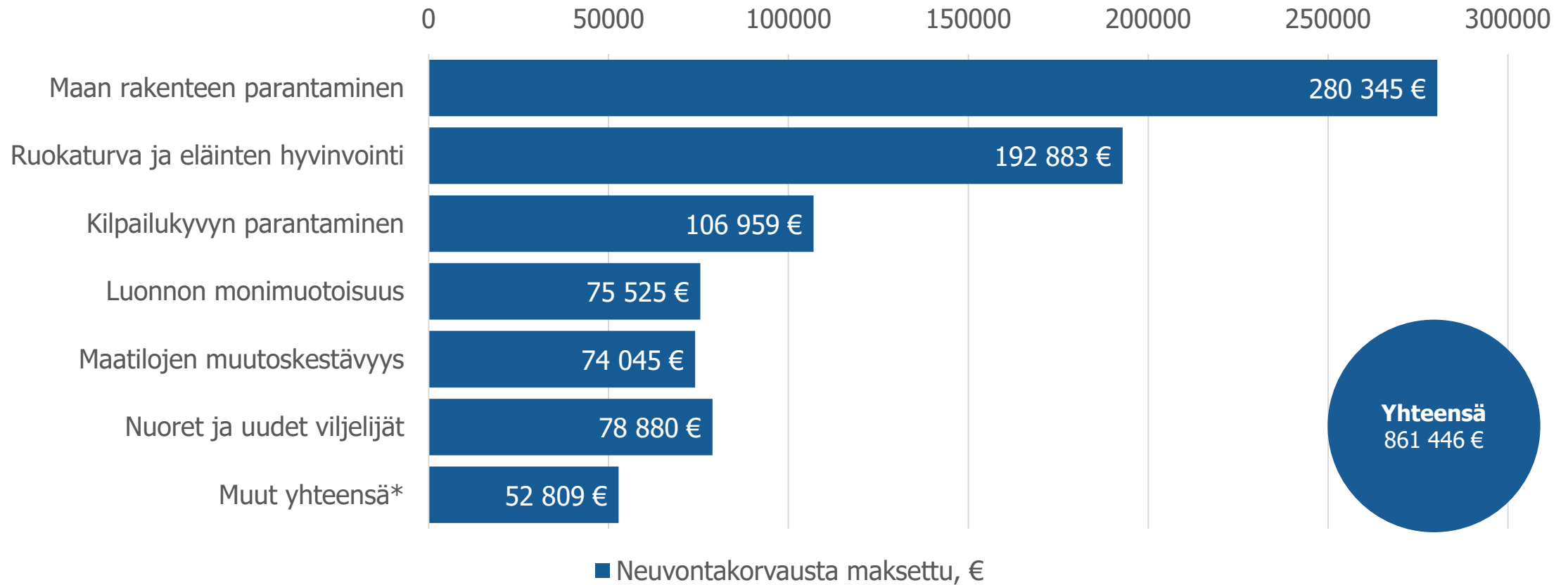
- Jokainen suomalainen maatila voi saada neuvontaa 10 000 euron edestä ohjelmakaudella 2023–2027. EU:n maaseuturahoitus korvataan neuvontakäynnin hinnasta 75 euroa/tunti.
- Neuvontapalveluja on käytössä aiempia ohjelmakausia monipuolisemmin. Esimerkiksi maatilojen muuhun yritystoimintaan tarjontaan myös neuvontaa.
- Pohjois-Karjalassa neuvontapalveluista tehtiin vuonna 2024 päätöksiä 1 738 kpl.
- Neuvontakorvausta maksettiin 861 446 €.
- Ruokaviraston ylläpitää [neuvojarekisteriä](#), jossa julkaistaan suostumuksensa antaneet Ruokaviraston hyväksymät neuvijat.

Maatilojen neuvontapalvelujen kysyntä 2024

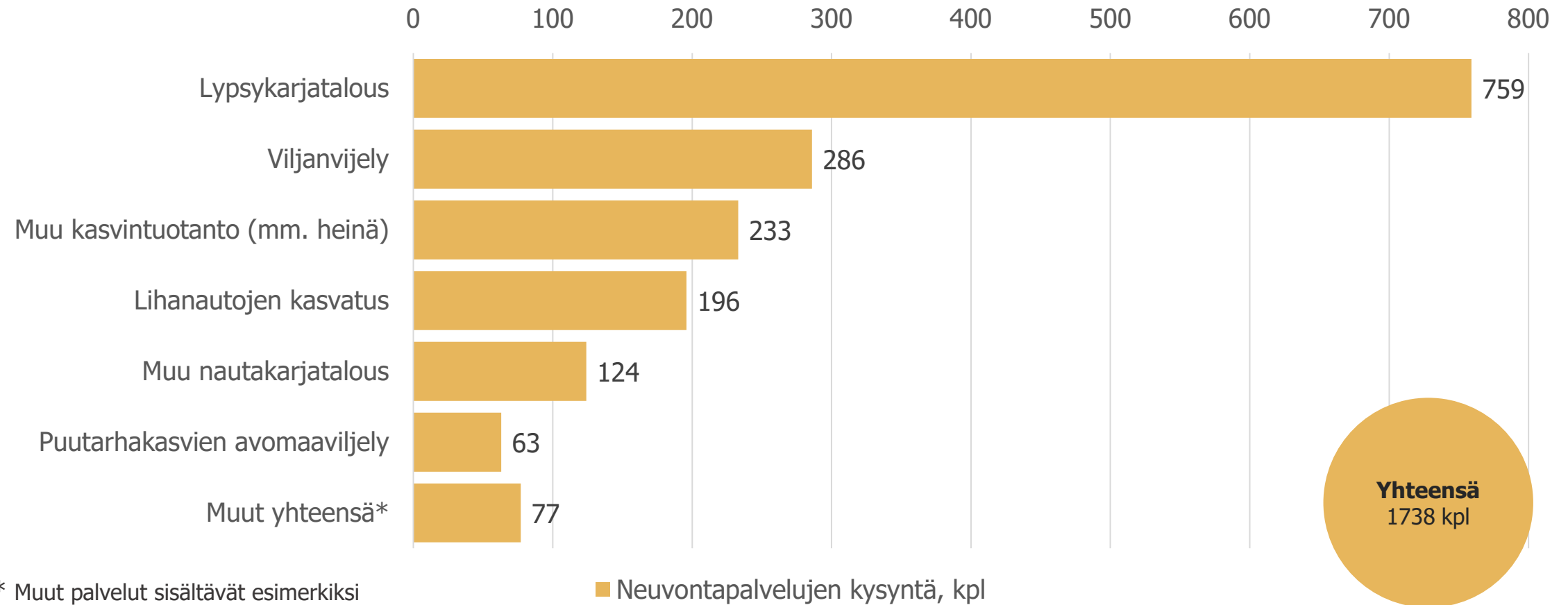
* Muut palvelut sisältävät esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön, energia ja materiaalihokkuuden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen, ilmanlaadun ja sen parantaminen, ilmastonmuutoksen hillinnän ja vesiensuojelun.

Maksetut neuvontakorvaukset Pohjois-Karjalassa 2024

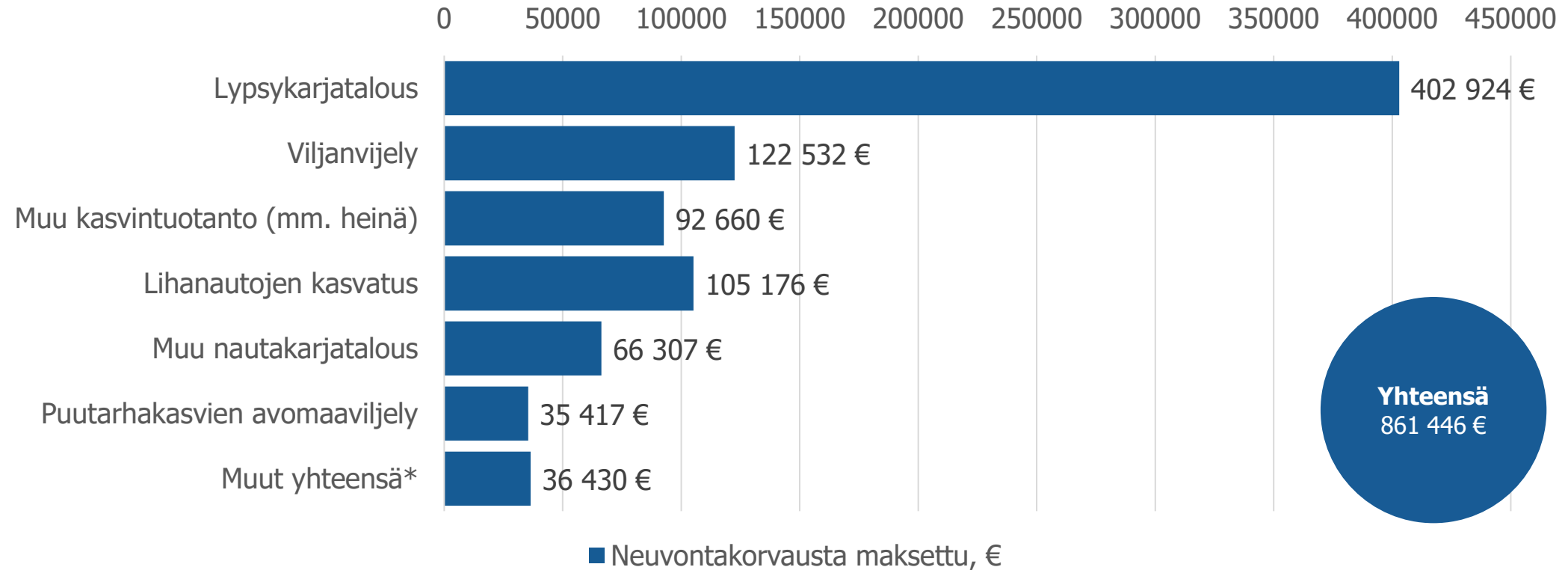
* Muut palvelut sisältävät esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön, energia ja materiaalitehokkuuden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen, ilmanlaadun ja sen parantaminen, ilmastonmuutoksen hillinnän ja vesiensuojelun.

Neuvontapalvelujen kysyntä tuotantosunnittain 2024

* Muut palvelut sisältävät esimerkiksi kasvisuojeluaineiden kestävän käytön, energia ja materiaalitehokkuuden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen, ilmanlaadun ja sen parantaminen, ilmastonmuutoksen hillinnän ja vesiensuojelun.

Maksetut neuvontakorvaukset tuotantosunnittain 2024

* Muut palvelut sisältävät esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön, energia ja materiaalitehokkuuden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen, ilmanlaadun ja sen parantaminen, ilmastonmuutoksen hillinnän ja vesiensuojelun.

1.7. Maatalouden rakennetiedot ja tuotannon volyymit

1.7.1. Viljelijöiden ikäjakauma

1.7.2. Peltoalan määrä

1.7.3. Maitotilastot

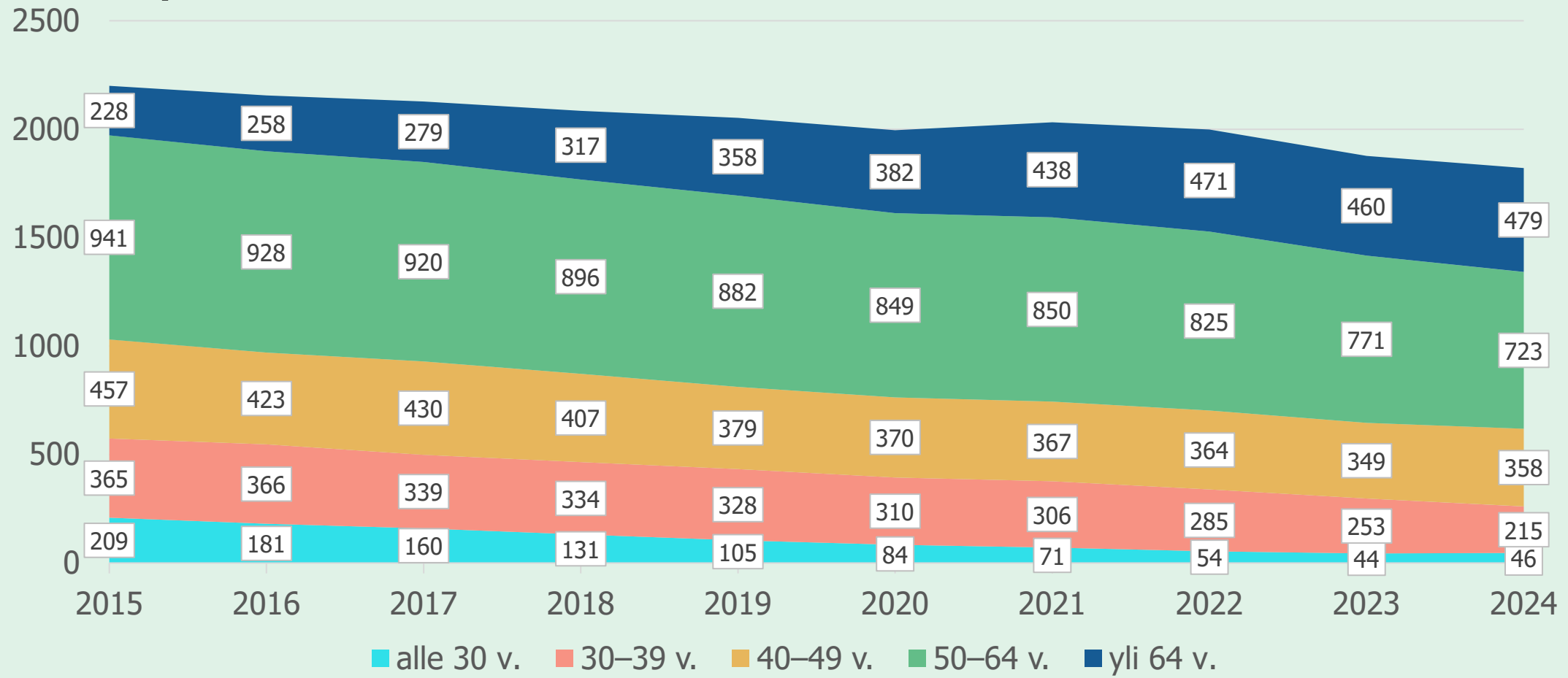
1.7.4. Marjan- ja hedelmänviljely

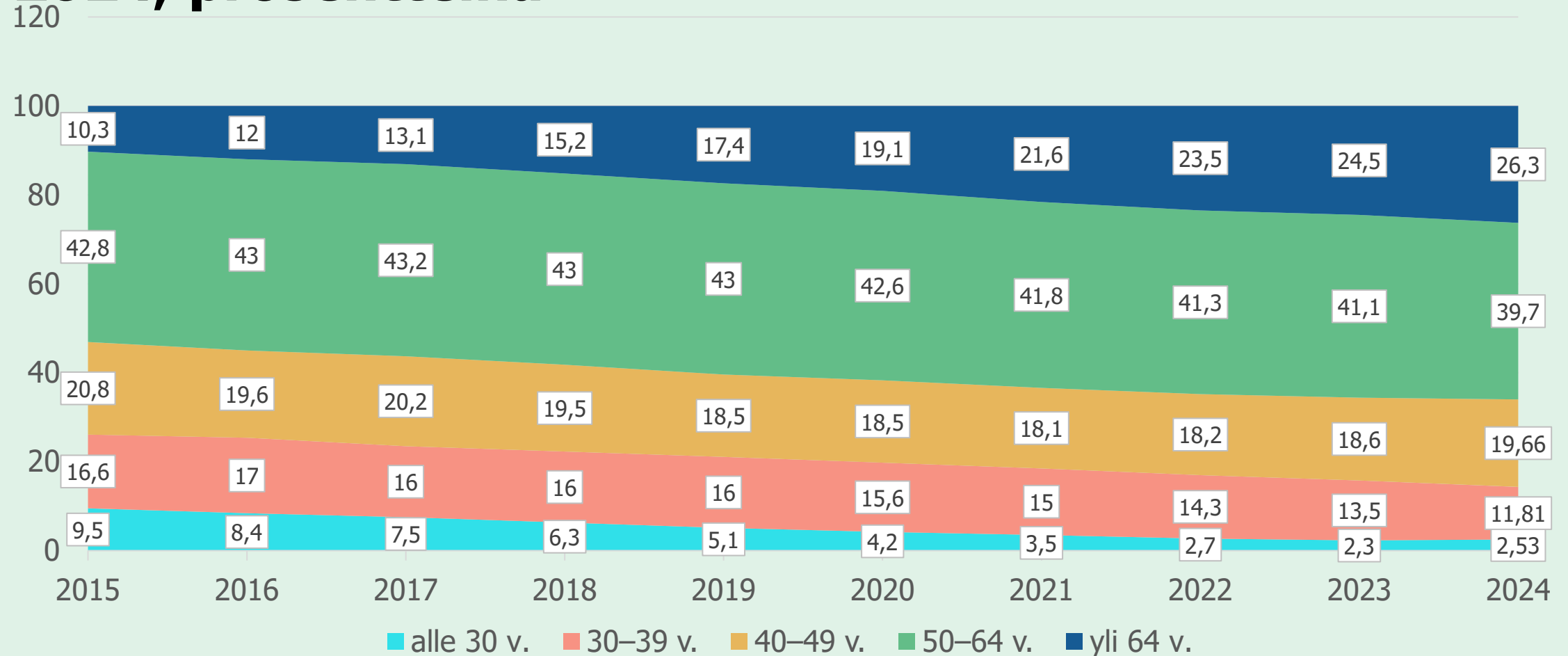
1.7.1. Viljelijöiden ikäjakauma

Lähde: Ruokavirasto

Viljelijöiden ikäjakauma Pohjois-Karjalassa 2015-2024, henkilöä

Viljelijöiden ikäjakauma Pohjois-Karjalassa 2015-2024, prosentteina

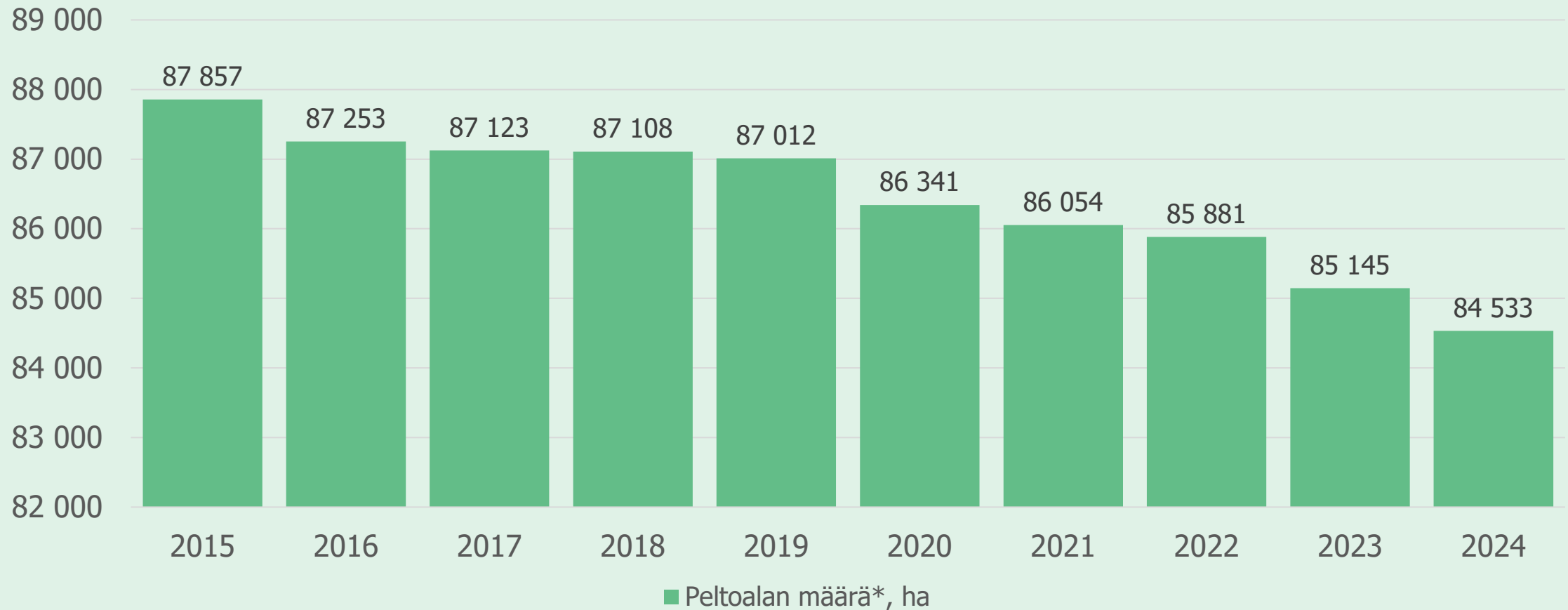

1.7.2. Peltoalan määrä

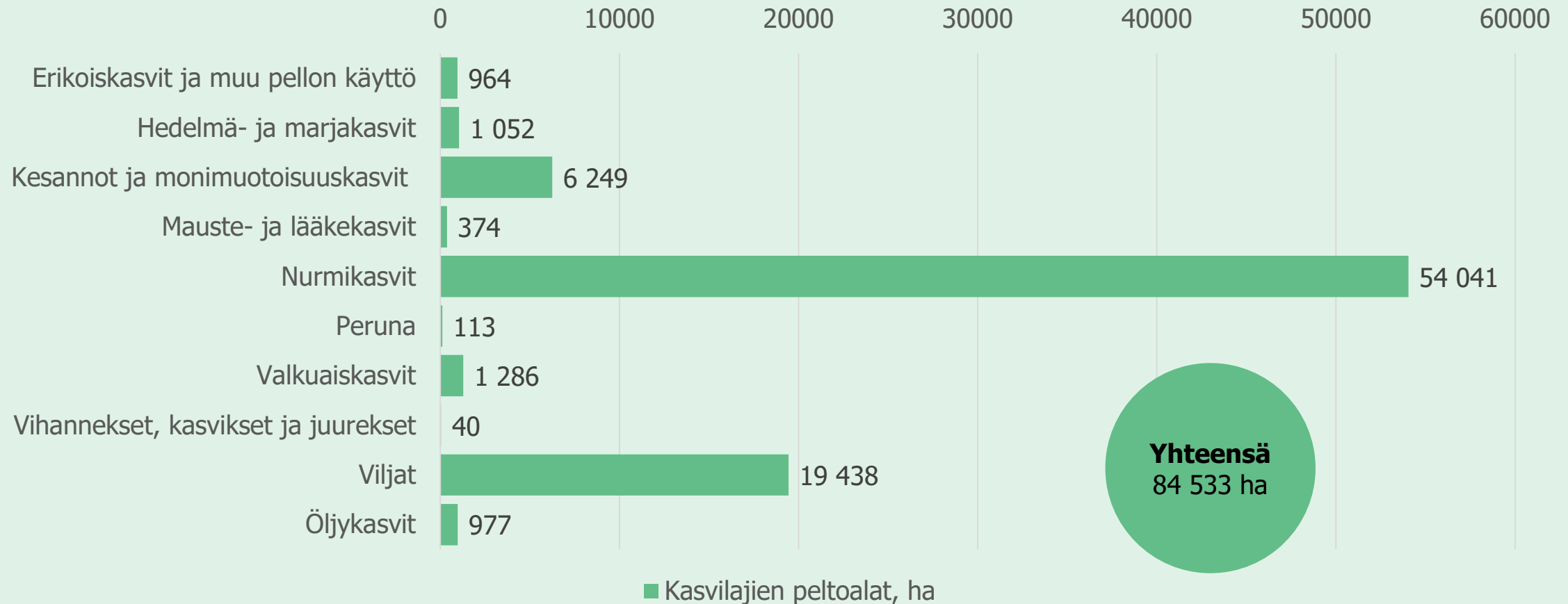
Lähde: Ruokavirasto

Peltoalan määrä Pohjois-Karjalassa 2015-2024

* Heinävesi mukana jo vuodesta 2015 alkaen.

Peltojen käytön jakautuminen kasvilajeittain 2024

[Tarkemmat tiedot eri kasvilajien määritelmästä](#) (Ruokavirasto.fi)

Peltoalan määrä kunnittain vuosina 2015 ja 2024

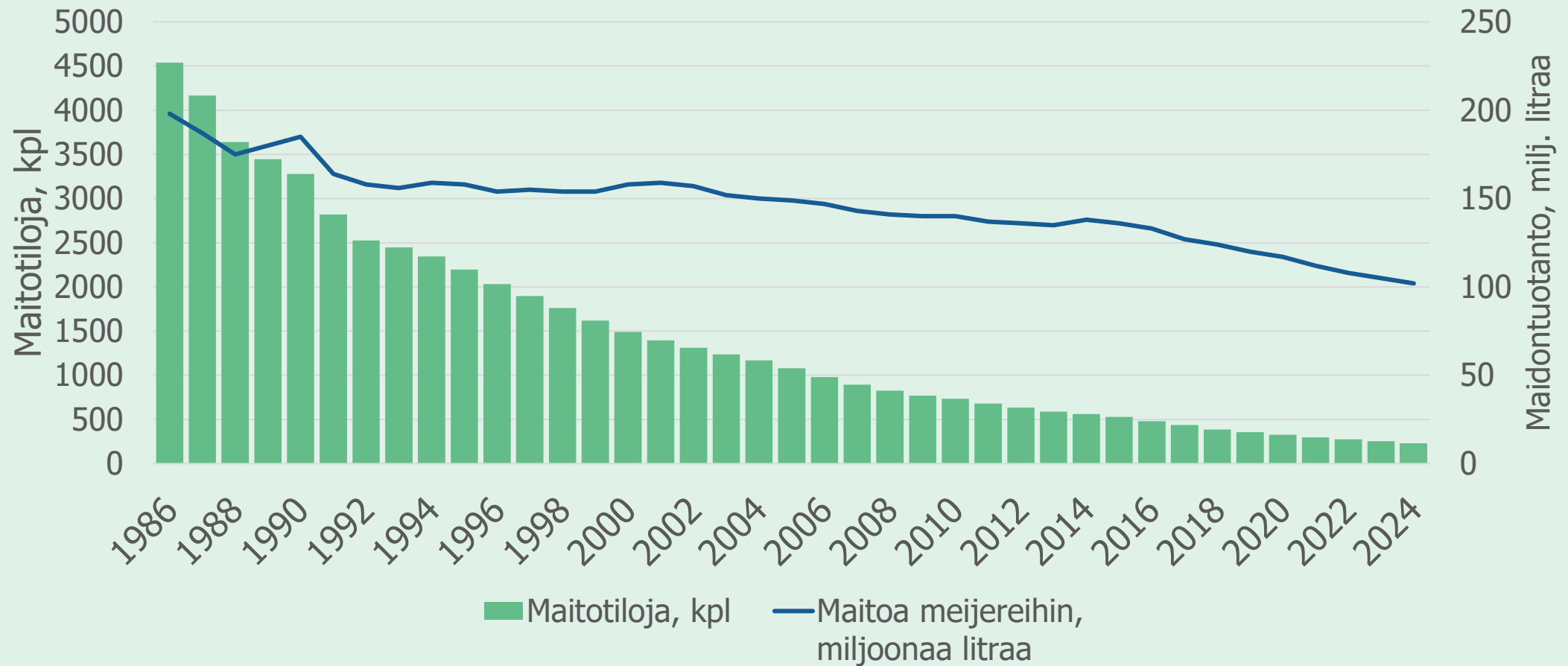

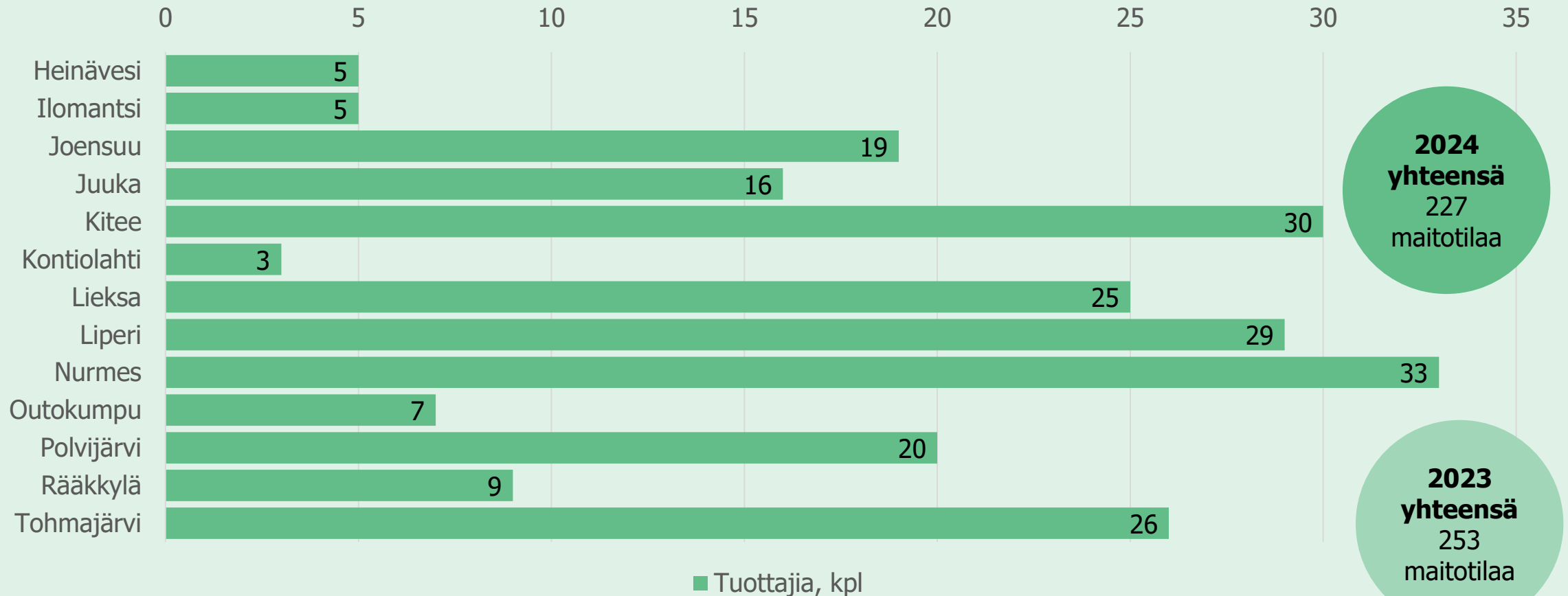
1.7.3. Maitotilat ja maidontuotanto

Lähde: ProAgria Itä-Suomi ja
Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut

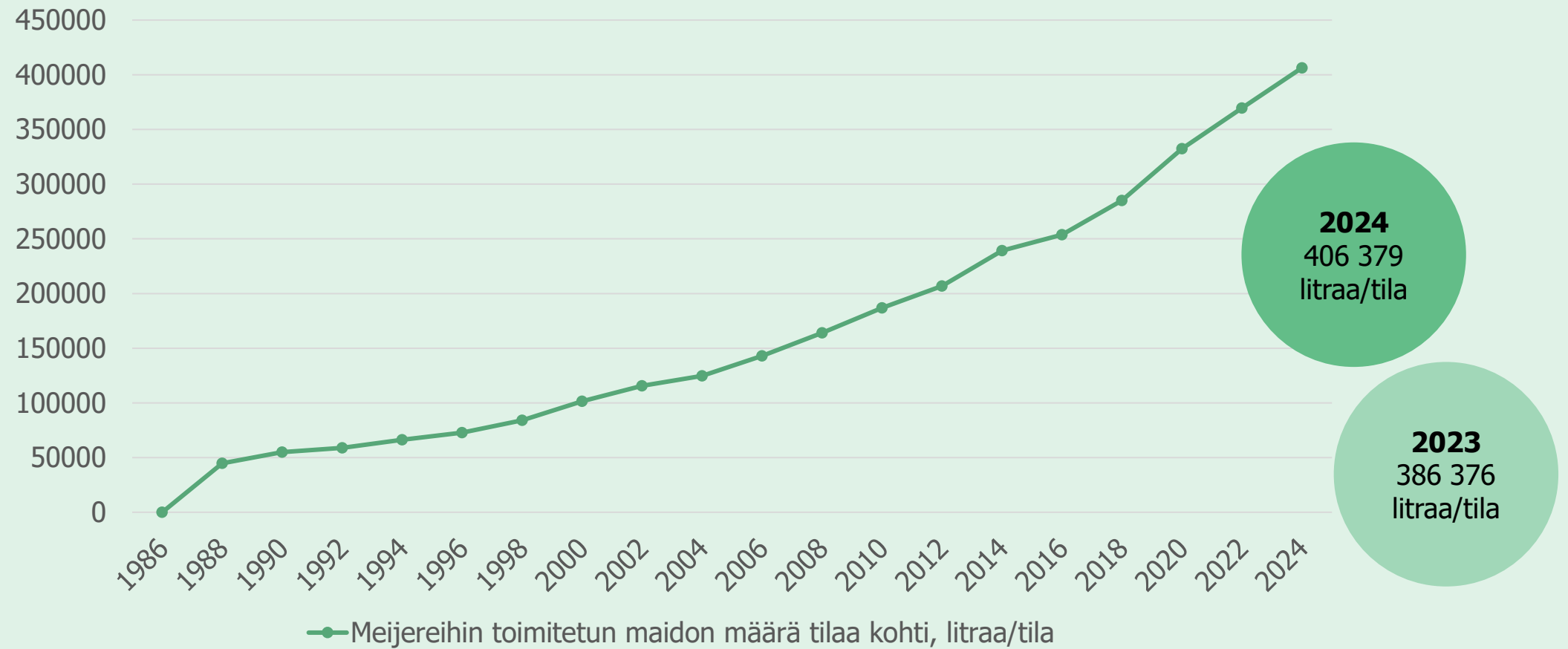
Maitotilojen määrä ja maidontuotanto Pohjois-Karjalassa 1986 – 2024

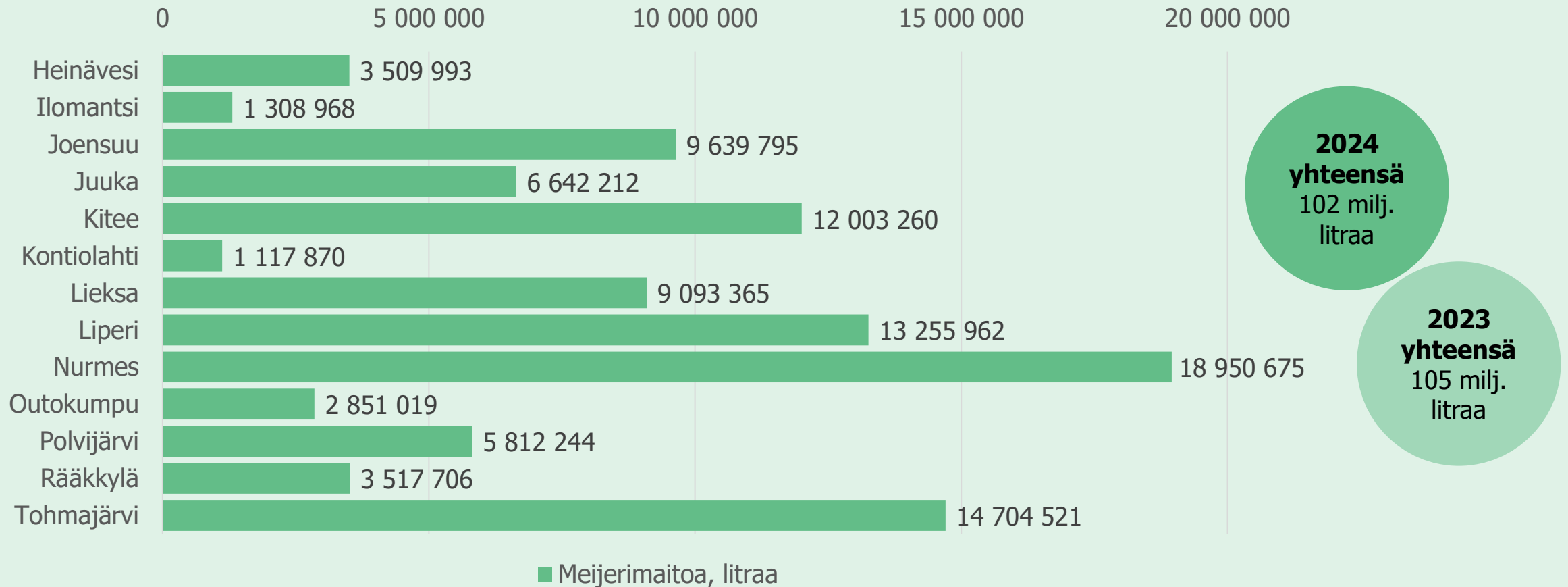
Maitotilojen määrä 2024

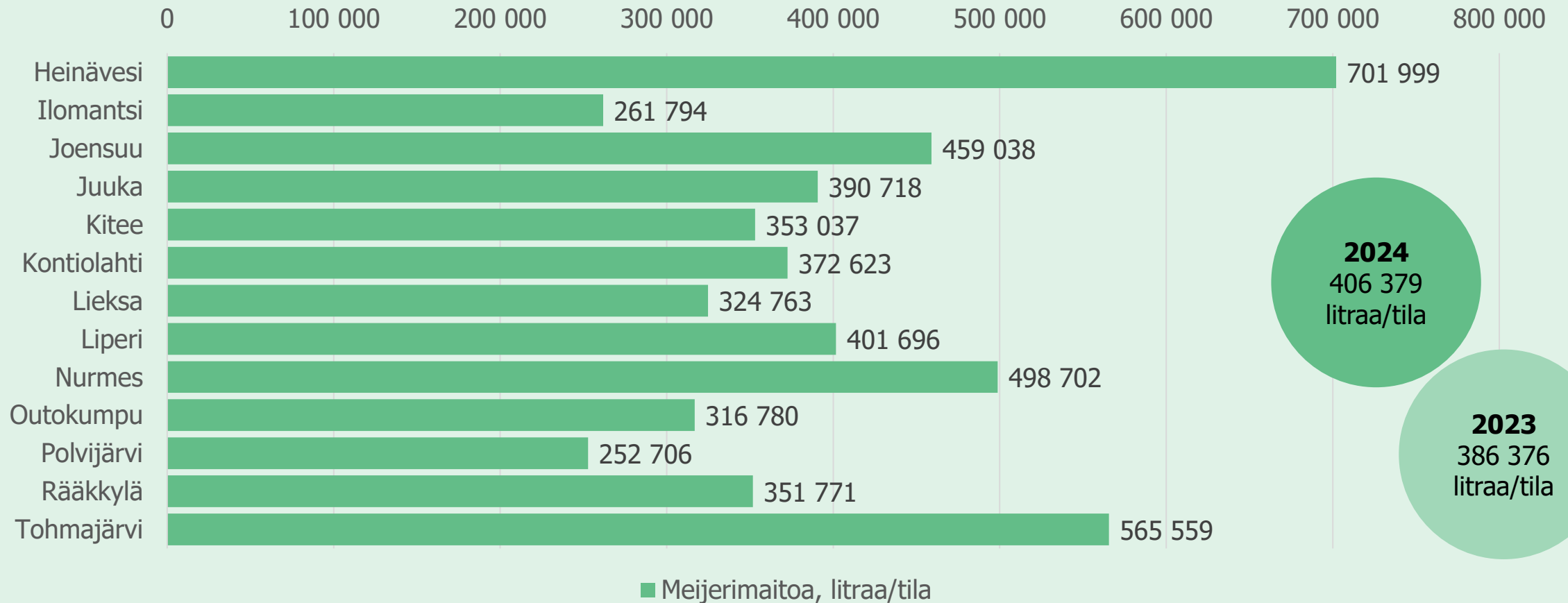
Meijerimaidon määrä keskimäärin tilaa kohti 2024

Meijerimaidon määrä 2024

Meijerimaidon määrä keskimäärin tilaa kohti 2024

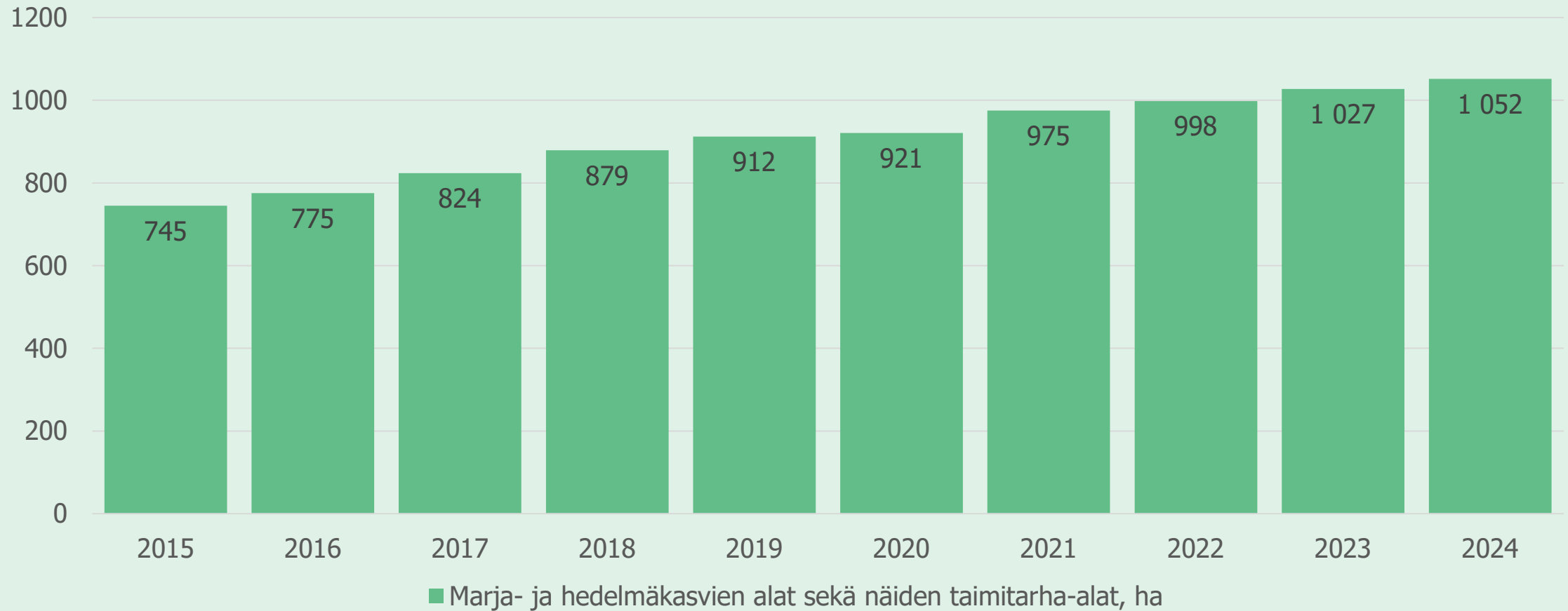

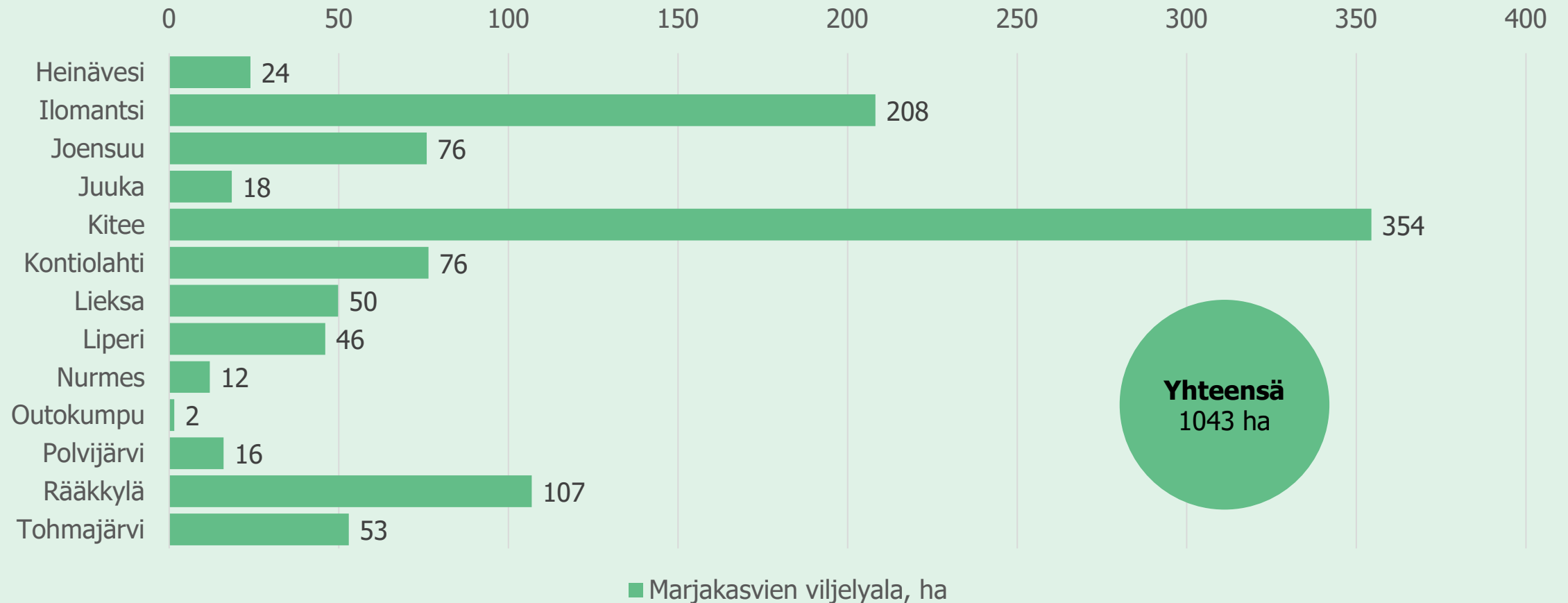
1.7.4. Marjan- ja hedelmänviljely

Lähde: Ruokavirasto

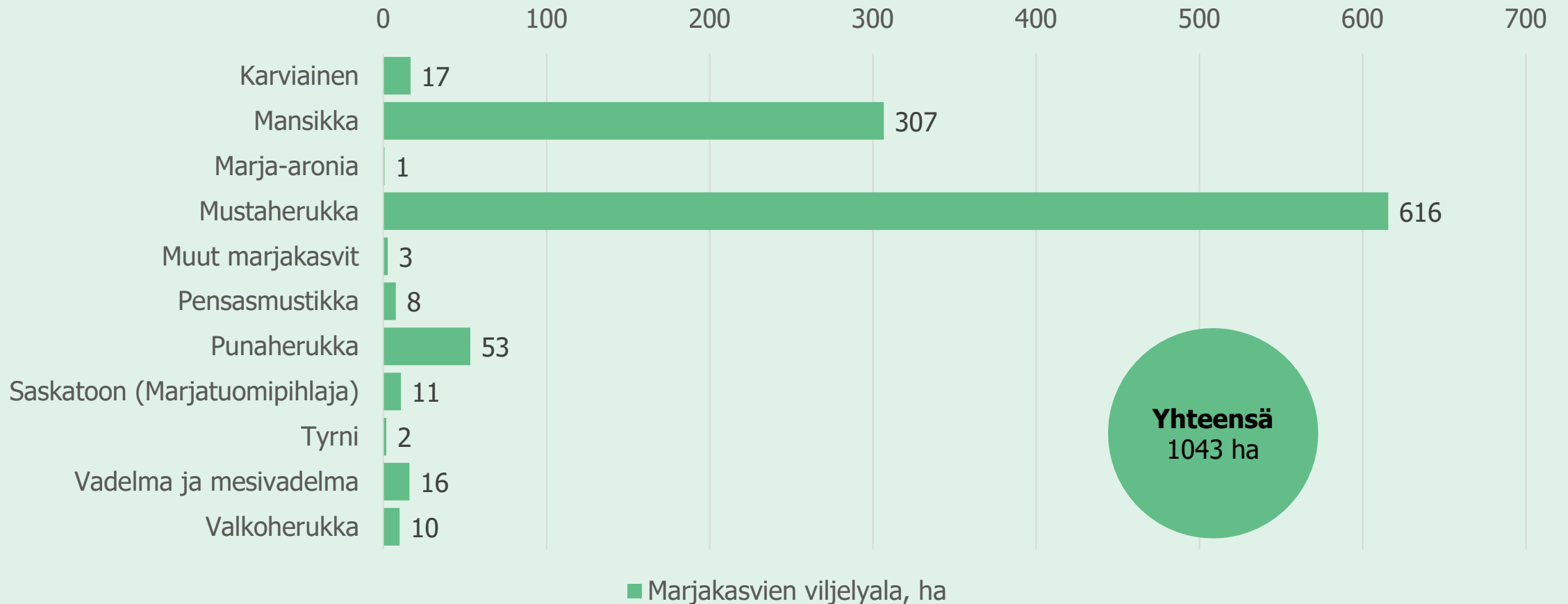
Marjan ja hedelmän viljelyala Pohjois-Karjalassa 2015-2024

Marjan ja hedelmän viljelyala Pohjois-Karjalassa 2024

Marjanviljelyalat kasvilajeittain 2024

2. Maaseudun kehittäminen

2.1. Yritysrahoitus

2.2. Hanketoiminta

2.3. Leader

Lisätietoja

Jarmo Heikkilä
johtava asiantuntija
puh. 0295 021 165
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Maaseudun kehittäminen vuonna 2024

- EU:n maaseuturahoitusta myönnettiin maaseudun yritys-, Leader- ja kehittämishankkeisiin vuonna 2024 yhteensä lähes 14 miljoonaa euroa.
- Yritystukihakemuksissa näkyy elpymistä ja hakemusten määrä lisääntyi loppuvuodesta.
- Kokonaisrahoituksen kerääminen on edelleen hyvin haasteellista ja aiheuttaa peruuntuneita tai kielteisiä päätöksiä.
- Hyvin suunnitelluille hakemuksille löytyy yhä rahoitusta.
- Leader-rahoitus oli vilkasta ja varsinkin pienet yritystuet olivat kysyttyjä.

2.1. Yritysrahoitus

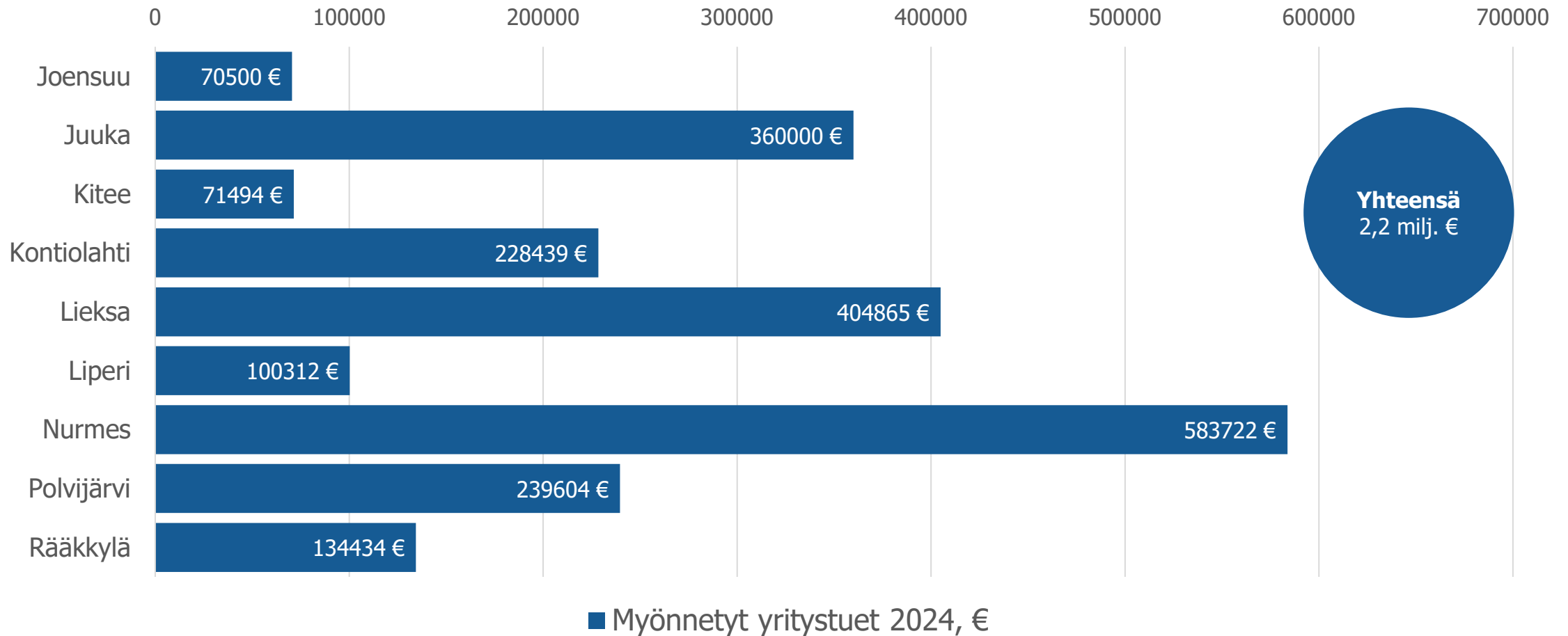
Lisätietoja

Tapani Mikkonen
yritysasiantuntija
puh. 0295 026 079
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

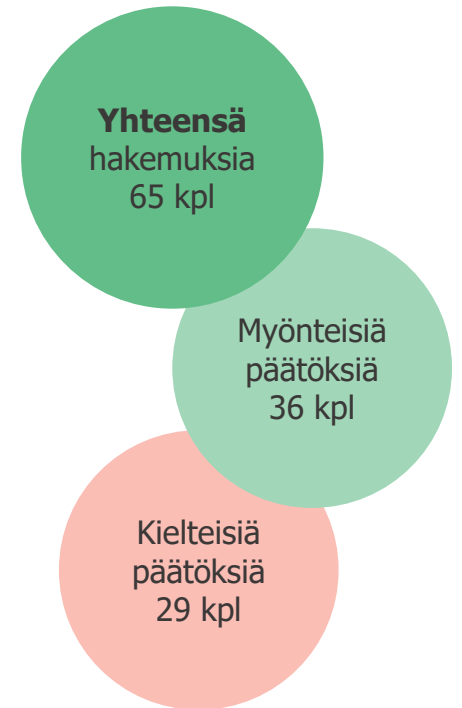
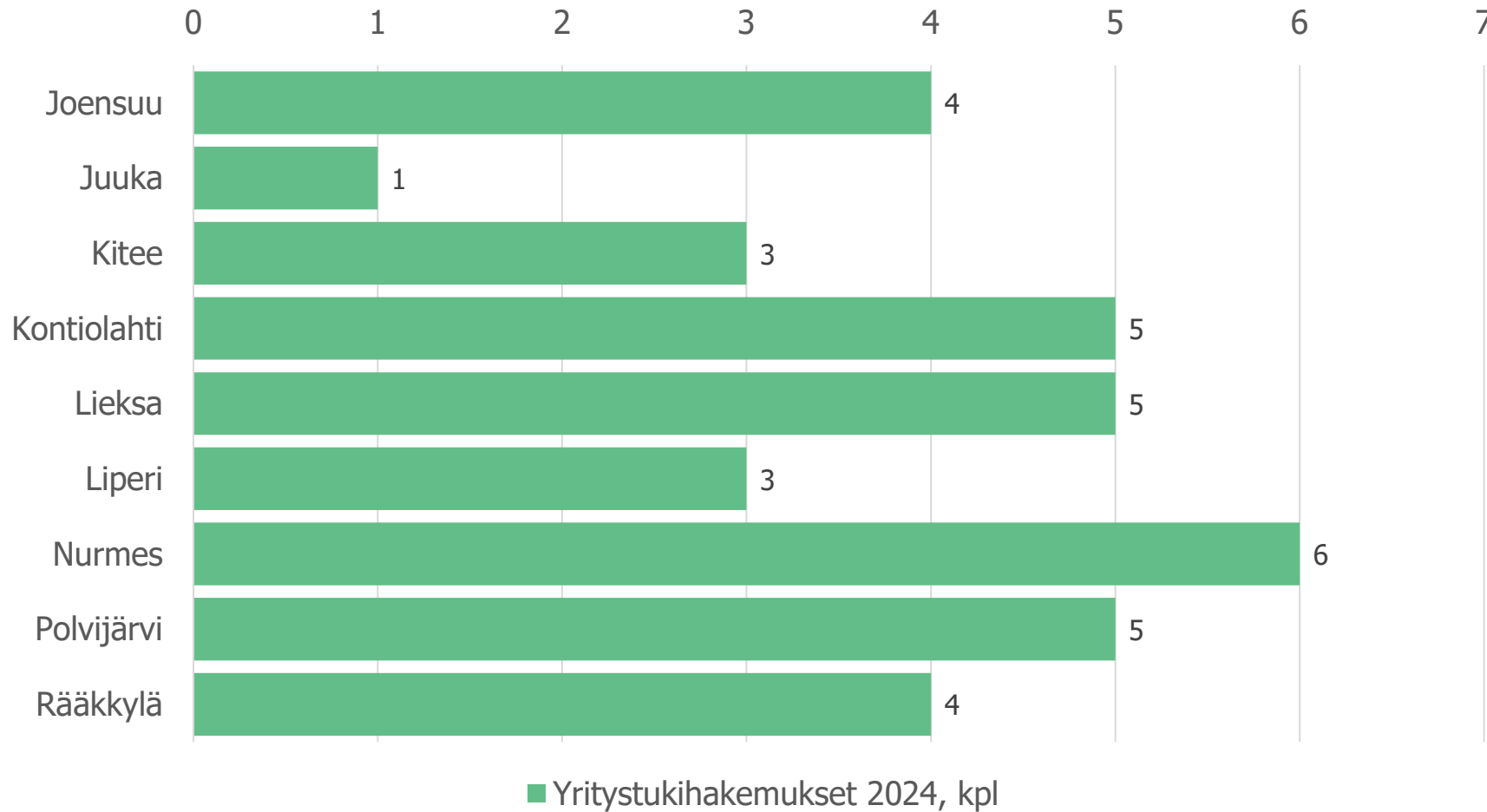
Vuosi 2024 oli ensimmäinen uuden ohjelmakauden täysipainoinen toimintavuosi

- **Hakemusten määrä väheni selvästi verrattuna edelliseen ohjelmakauteen**, koska perustamis- ja kokeilutuki jäivät pois. Vastaavasti Leader-yritystukiin tuli osittain korvaavat tuotteet, jotka lisäsivät Leader-hakemusten määrää huomattavasti. Muun muassa uusien yritysten tukeminen on siirtynyt Leader-rahoitukseen.
 - Hakemuksia käsiteltiin 65 kpl ja tukea niihin haettiin 4,5 milj. euroa
 - Myönteisiä päätöksiä tehtiin 36 kpl ja tukea myönnettiin noin 2,2 milj. euroa (keskimäärin noin 61 000€/hanke)
 - Muutama hanke siirtyi 2025 vuodelle käsiteltäväksi
 - Hankkeiden koko vaihteli noin miljoonasta eurosta 10 000 euroon
 - Kuntakohtaisesti hakemusmäärissä ei ollut suuria eroa, tosin Juuasta haettiin rahoitusta vain yhdelle hankkeelle vuonna 2024
 - Elinkeinoyhtiöiden neuvojat tukivat yrityksiä hankevalmistelussa, joten hankkeet olivat pääsääntöisesti hyvin valmisteltuja
- Toimialoista hakemusmäärien suhteen nousussa olivat **metalliteollisuus, energiaraaka-aineen tuottaminen, elintarviketeollisuus ja palvelu-toimiala**. Laskussa olivat maatilamatkailu, sote ja lämpölaitokset.
- Yritysten kehittämishankkeet kohdistuivat muun muassa **kansainvälisen osaamisen lisäämiseen** sekä **uusien tuotteiden tai palveluiden kehittämiseen**.
- Vuodelle 2025 toivotaan yritysryhmähankkeiden merkittävää lisäystä.

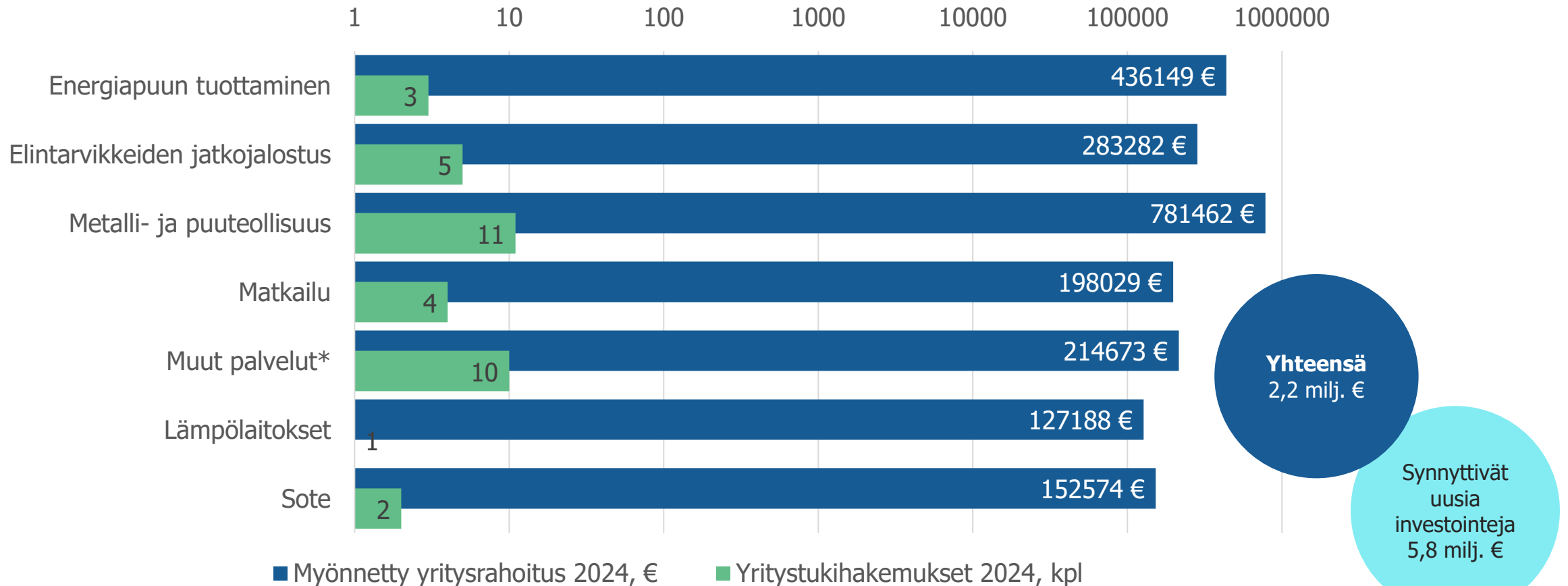
Myönnetyt yritystuet Pohjois-Karjalassa vuonna 2024

Hyväksytyt yritystukihakemukset 2024

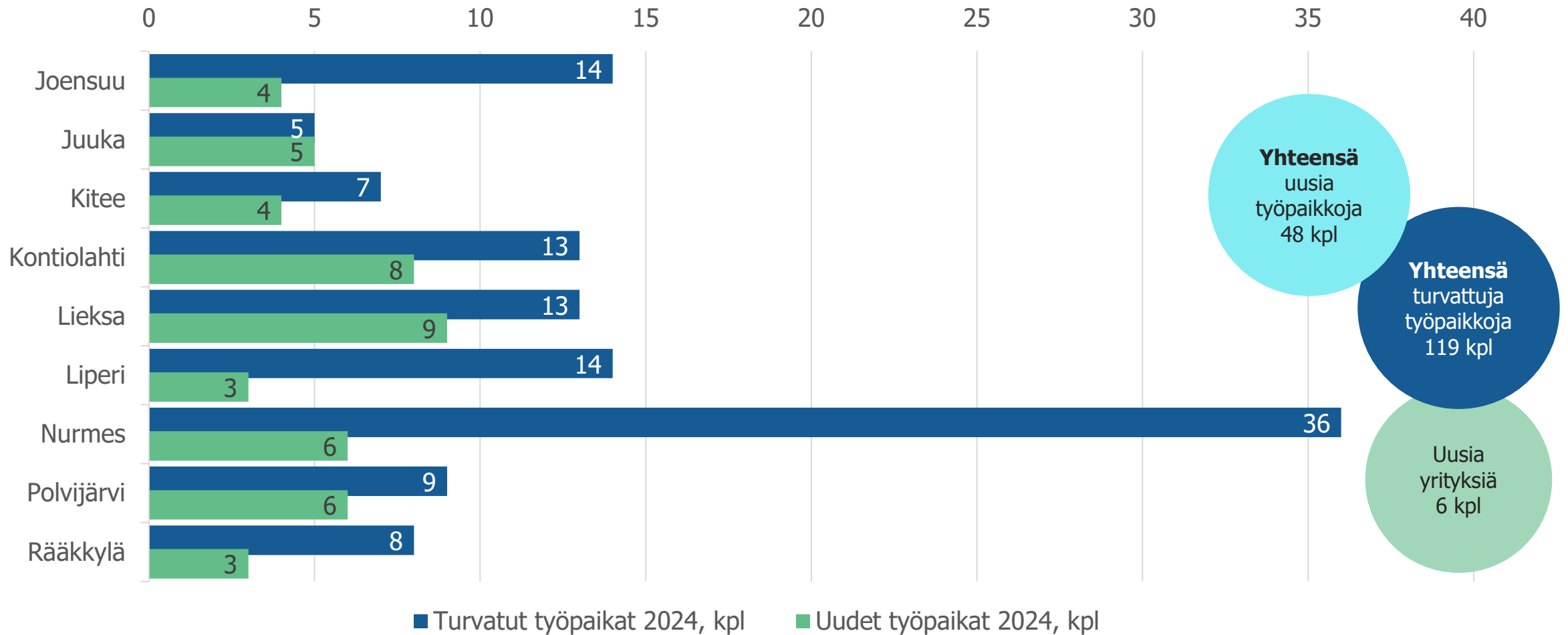

Yrityusrahoitus toimialoittain 2024

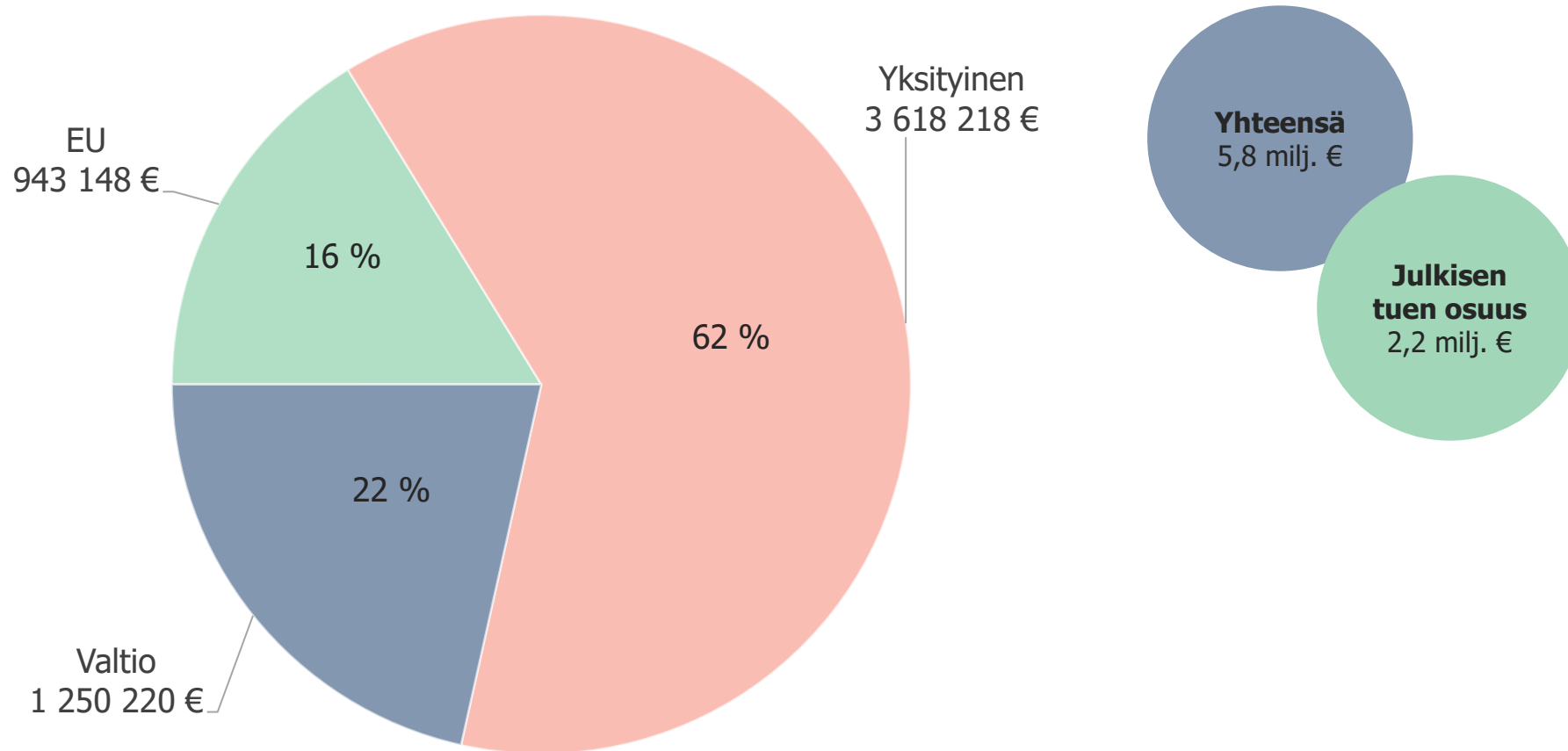

* Muut palvelut sisältävät esimerkiksi IT-alan, kemianteollisuuden ja konsultointipalvelut.

Yrityusrahoituksen luomat työpaikat 2024

Yritysrahoituksen lähteet ja osuudet 2024

2.2. Hanketoiminta

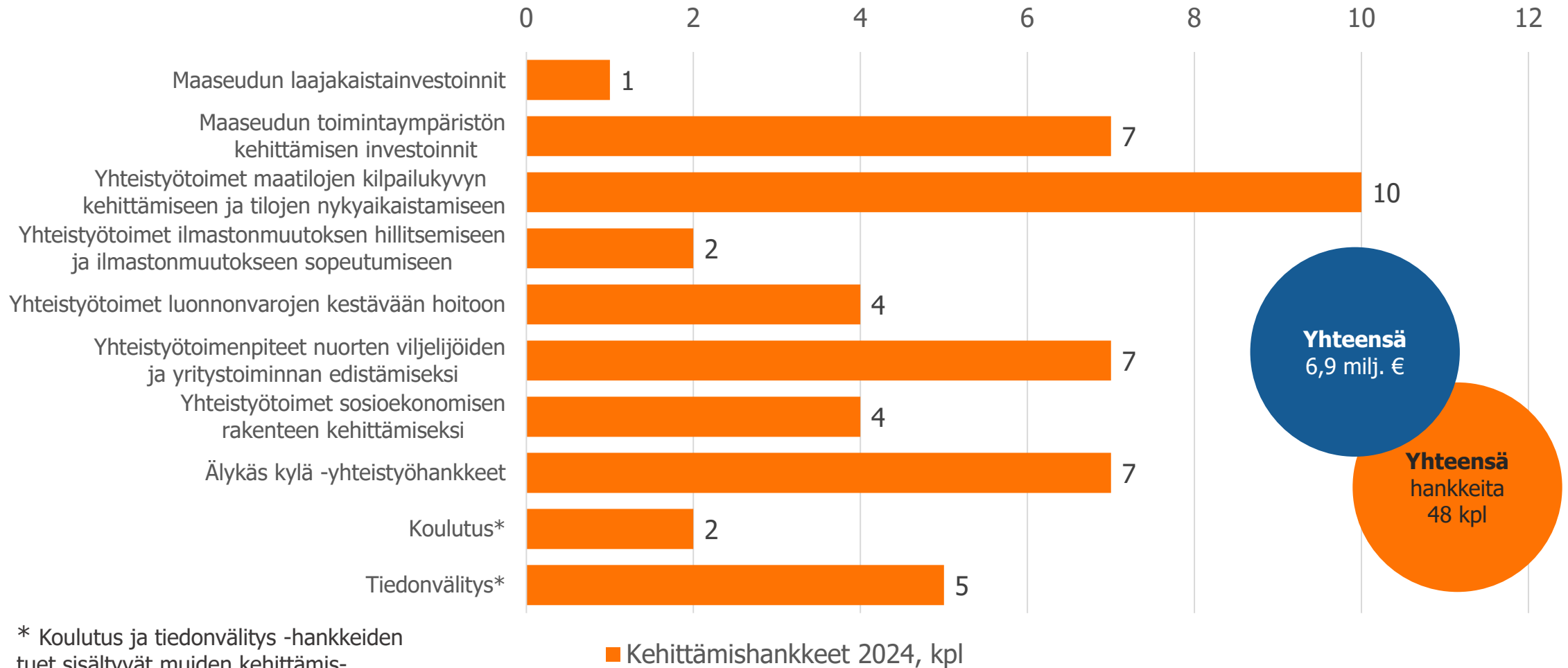
Lisätietoja

Mika Honkanen
rahoitusasiantuntija
puh. 0295 026 102
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Älykkäät kylät ja huoltovarmuus nousivat kehittämishankkeiden ytimeen 2024

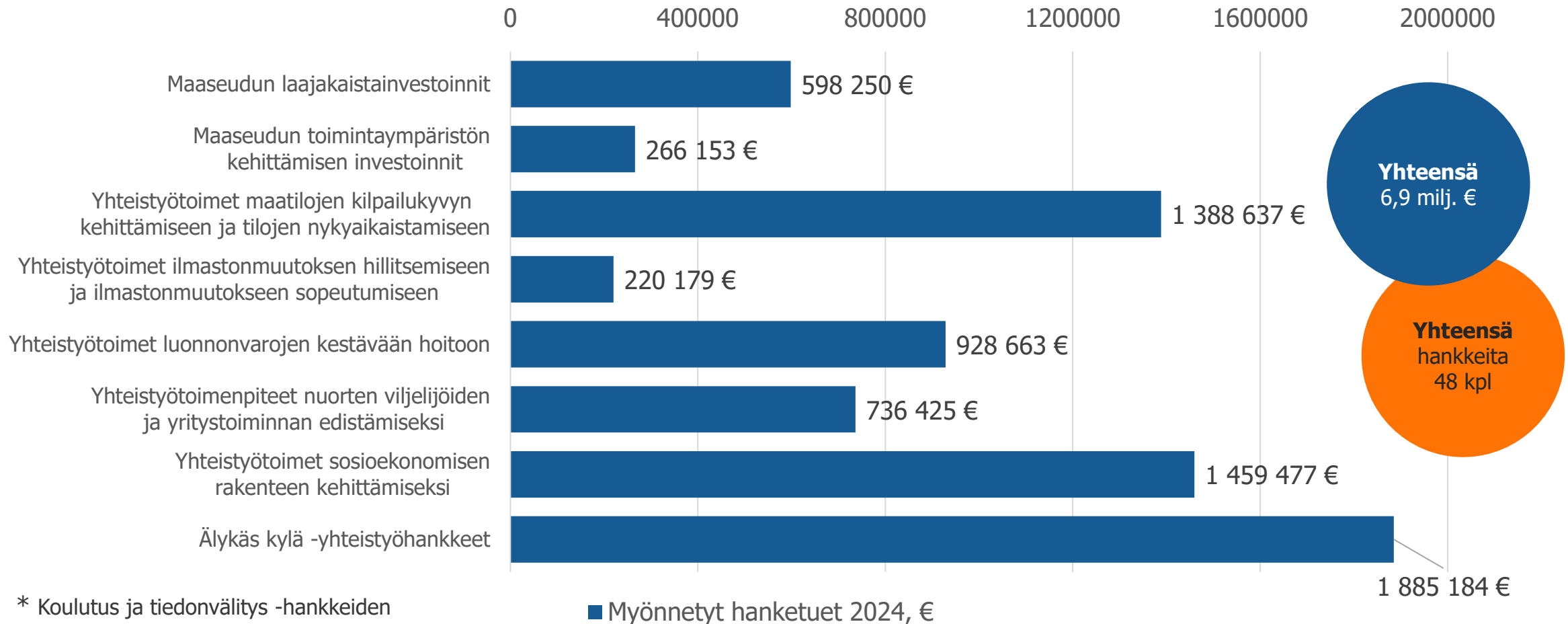
- Vuonna 2024 tukea kohdennettiin erityisesti **maatilojen kilpailukyvyn kehittämisen ja tilojen nykyaikaistamisen yhteistyötoimenpiteisiin**. Toimenpiteet toteutettiin pääosin alueiden välisinä hankkeina.
- Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit olivat kysyttyjä yhteistyötoimenpiteitä nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan yhteistyöhankkeiden lisäksi.
- **Varautuminen ja huoltovarmuus** nousivat selvästi hanketoiminnan ytimeen. Huoltovarmuus sisältyi yleisenä näkemyksenä useaan eri hankkeeseen, erityisesti maatiloja koskeviin hankkeisiin.
- **Älykkäät kylät** -toimenpiteiden kysyntä näkyi kookkaina hankkeina Pielisen Karjalan alueelle.
- Vesihuoltoon liittyviä hankkeita oli muutamia, ja toivottavasti kiinnostusta vesiosuuskuntien kehittämiseen riittää jatkossakin.
- Sukupolvenvaihdokset ja omistajanvaihdokset näkyivät myös kentällä vahvasti metsä- ja maatilojen tarpeina.
- **Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman (JÄSMY)** osalta toteutettiin kaksi teemahakua. Ensimmäinen teemahaku liittyi Järvi-Suomen vesistöjen tilan parantamiseen ja toinen luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Jälkimmäisen osalta hakumäärä oli Pohjois-Karjalan osalta hieman runsaampi, mutta kokonaisuudessaan hankehaun tuloksena saatiin useampia alueiden välisiä hankkeita. Jatkossa JÄSMY-teemahaut pyritään toteuttamaan normaalien hakujaksojen puitteissa.
- Vuodelle 2025 on syytä aktivoida ympäristöä koskevia investointeja, edistää maaseudun nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan yhteistyöhankkeita sekä [Eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden eli EIP-ryhmien hankkeita](#) (Ruokavirasto.fi).

Maaseudun kehittämishankkeet Pohjois-Karjalassa 2024

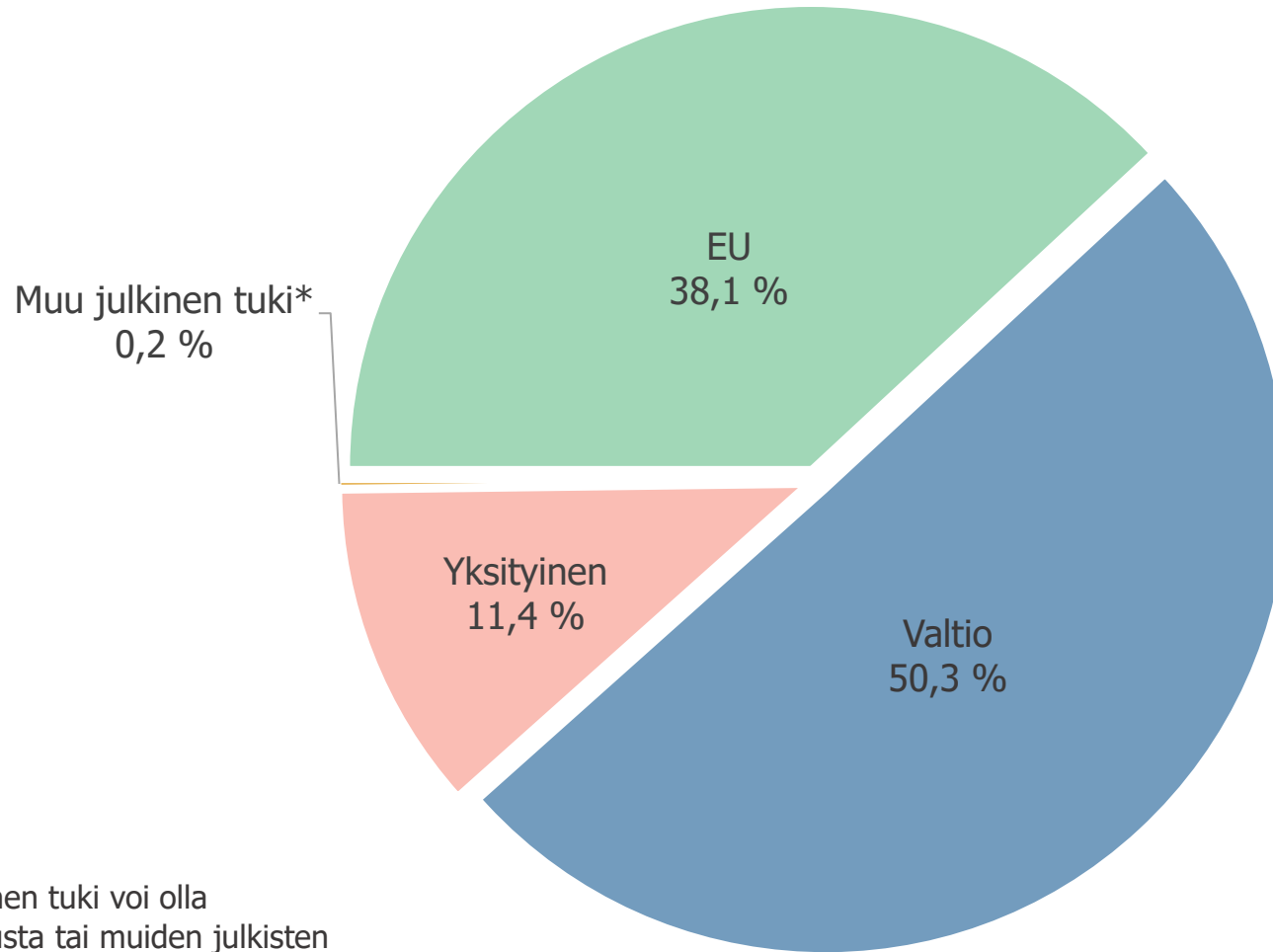
* Koulutus ja tiedonvälitys -hankkeiden tuet sisältyvät muiden kehittämiss-hankkeiden tukimääriin.

Maaseudun kehittämishankkeet Pohjois-Karjalassa 2024

* Koulutus ja tiedonvälitys -hankkeiden tuet sisältyvät muiden kehittämiss-hankkeiden tukimääriin.

Kehittämishankkeiden rahoituksen lähteet 2024

* Muu julkinen tuki voi olla kuntarahoitusta tai muiden julkisten toimijoiden avustusta.

Pohjois-Karjalan kehittämishankkeita 2024

POLKU-hankkeen kysyntä on ollut poikkeuksellisen suurta

[Polvelta toiselle – aktiivinen metsänomistajuus Pohjois-Karjalassa \(POLKU\)](#) | Suomen metsäkeskus

Tiedonvälityshankkeen toimenpiteillä halutaan pysäyttää kehityssuunta, jossa kuolinpesämuotoista metsänomistusta syntyy kiihtyvällä vauhdilla. Hanke kehittää metsänomistajarajapinnassa työskentelevien toimihenkilöiden osaamista, jotta he osaisivat tarjota metsänomistajille sopivia ratkaisuja sukupolvenvaihdoksissa. Lisätietoa: <https://www.metsakeskus.fi/fi/hankkeet/polku>

Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit

- [Liperin pohjois- ja keskiosan vesihuollon varmistaminen ja automaation hyödyntäminen vesihuollossa](#) | Käsämän Vesiosuuskunta

Tiedonvälityshankkeet

- [Yhteistyöllä kannattavuutta](#) | ProAgria Itä-Suomi ry
- [Maatilojen varautumishanke, Maatilan Turva](#) | ProAgria Itä-Suomi ry

Älykäs kylä -yhteistyöhankkeet

- [Digikeskus ja etätyötilat Nurmekseen ja Juukaan](#) | Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus PIKES Oy
- [Digikeskus Lieksa](#) | Lieksan Kehitys Oy LieKe
- [PAREMPI VARA – varautumistaitoja rajamaaseudun asukkaille](#) | Kaakkois-Suomen Martat ry

2.3. Leader-toiminta

Lisätietoja

Niina Seppänen
Leader-asiantuntija
puh. 029 501 6065
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Pienet yritystuet ja varautuminen kiinnostivat Leader-tukien hakijoita 2024

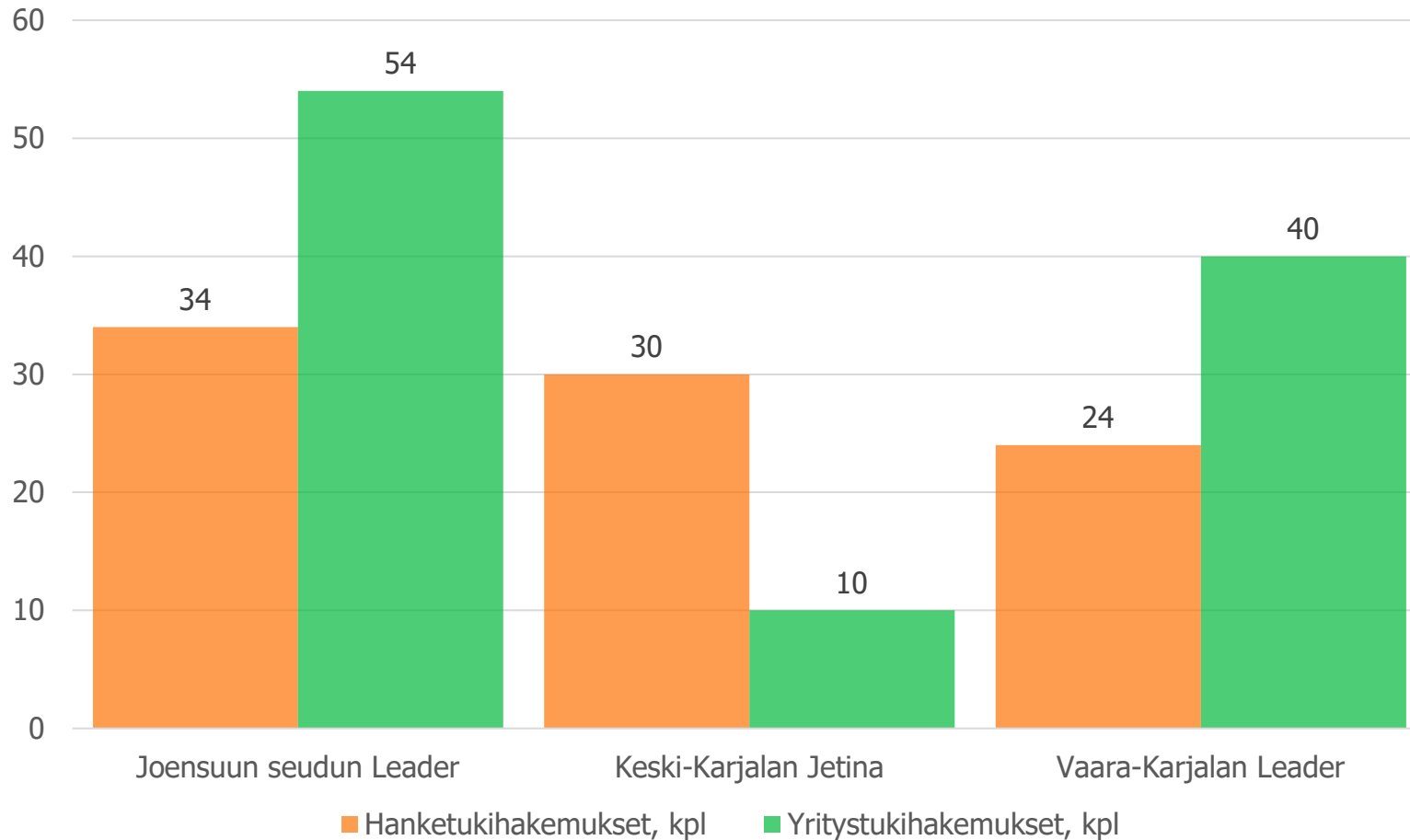
- Rahoituksen hakeminen oli vuonna 2024 vilkasta ja hakemuksia käsiteltiin yhteensä 192 kpl. Leader-ryhmissä tehtiin myönteisten hakemusten lisäksi paljon myös kielteisiä päätöksiä.
- Erityisesti kertakorvauksena myönnettävät **pienet yritystuet olivat kysytyjä** (yritystoiminnan käynnistäminen, vakiintuneen yritystoiminnan kehittäminen).
- Hanketukien puolella hakemusten koko vaihteli pienhankkeista isompiin yleishyödyllisiin investointeihin. Investointeja haettiin kehittämishankkeita yleisemmin. Tyypillisesti investoinnit kohdistuvat edelleenkin **kylätalojen/kokoontumispaikkojen remontoimisiin** ja/tai kone-, laite ja kalustohankintoihin. **Varautuminen** on noussut selkeästi Leader-hankkeissa hanketoiminnan ytimeen.
- Hanketyyppien uutuus, hakemusten määrä sekä tulkinnalliset kysymykset yhdessä järjestelmän kehityksen samanaikaisuuden kanssa vaikuttivat siihen, että hakemusten käsittelyajat olivat melko pitkiä. Haasteena hanketoimijoille onkin se, että kustannuksissa osataan ottaa huomioon mahdolliset hintojen muutokset ennen tukipäätöksen saamista.
- Julkista tukea myönnettiin vuonna 2024 yhteensä 2,7 milj. €. Vaikka yritystukia olikin määrällisesti hanketukia enemmän, niihin sidottu rahoituskiintiö on vain pieni osa Leader-ryhmien hankkeisiin sitomasta rahoituksesta, johtuen hankkeiden pienuudesta. Vuodelle 2025 toiveena onkin, että saataisiin enemmän myös yritysten investointihankkeita sekä edelleen myös hanketoimijoiden isompia hakemuksia. Maailmantilanne ja yleinen epävarmuus näkyvät hanketoiminnassa varovaisuutena ja pienempinä hankkeina.
- Hakemuksien määrä kertoo **vireästä toiminnasta alueellamme** mutta aktivointia tarvitaan edelleen ja siihen alueemme Leader-ryhmät kohdentavat toimenpiteitä.

maaseutu.fi
/ Pohjois-Karjala

Leader-hakemusten määrä Pohjois-Karjalassa 2024

Yhteensä
192
hakemusta

Lisätietoja

Joensuun seudun Leader –yhdistys

Mari Voutilainen
toiminnanjohtaja
puh. 040 508 6143
etunimi.sukunimi@joensuunseudunleader.fi

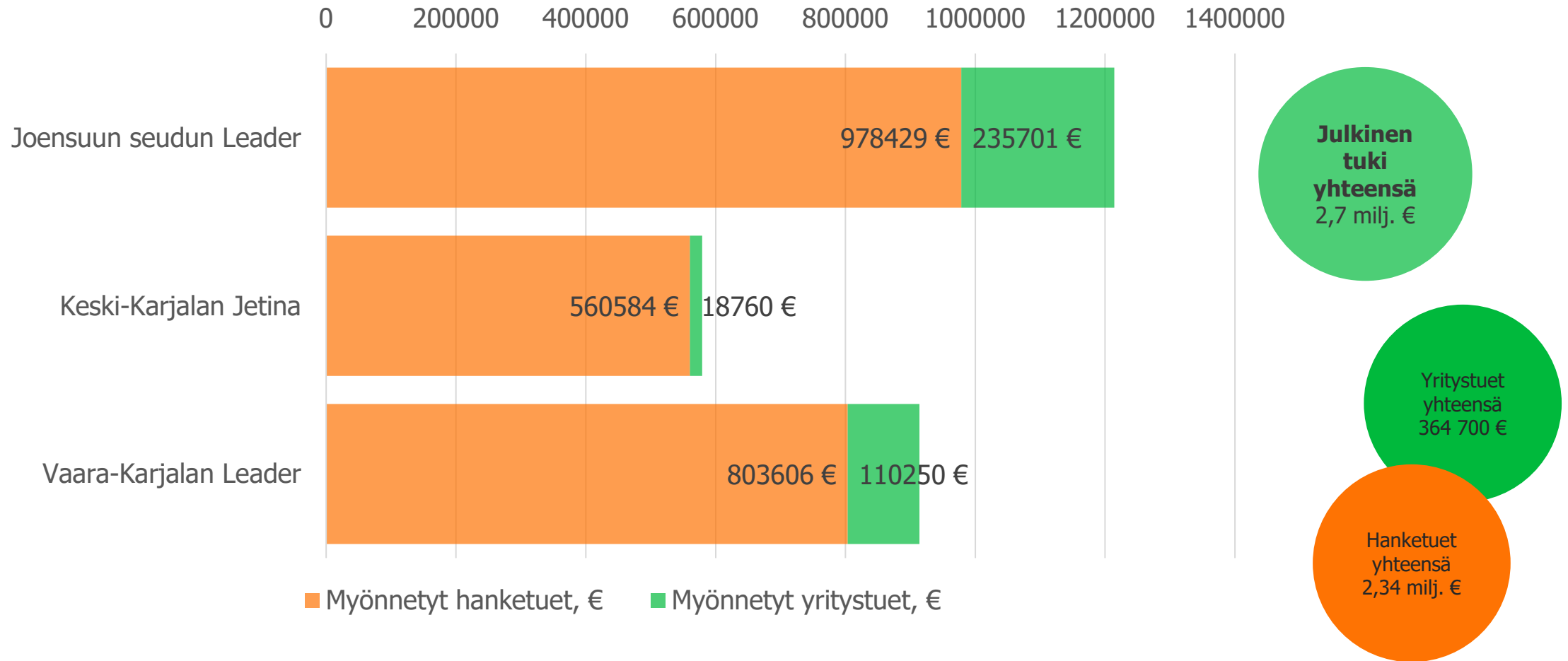
Keski-Karjalan Jetina ry

Maare Karjalainen
toiminnanjohtaja
puh. 050 367 7660 etunimi.sukunimi@jetina.fi

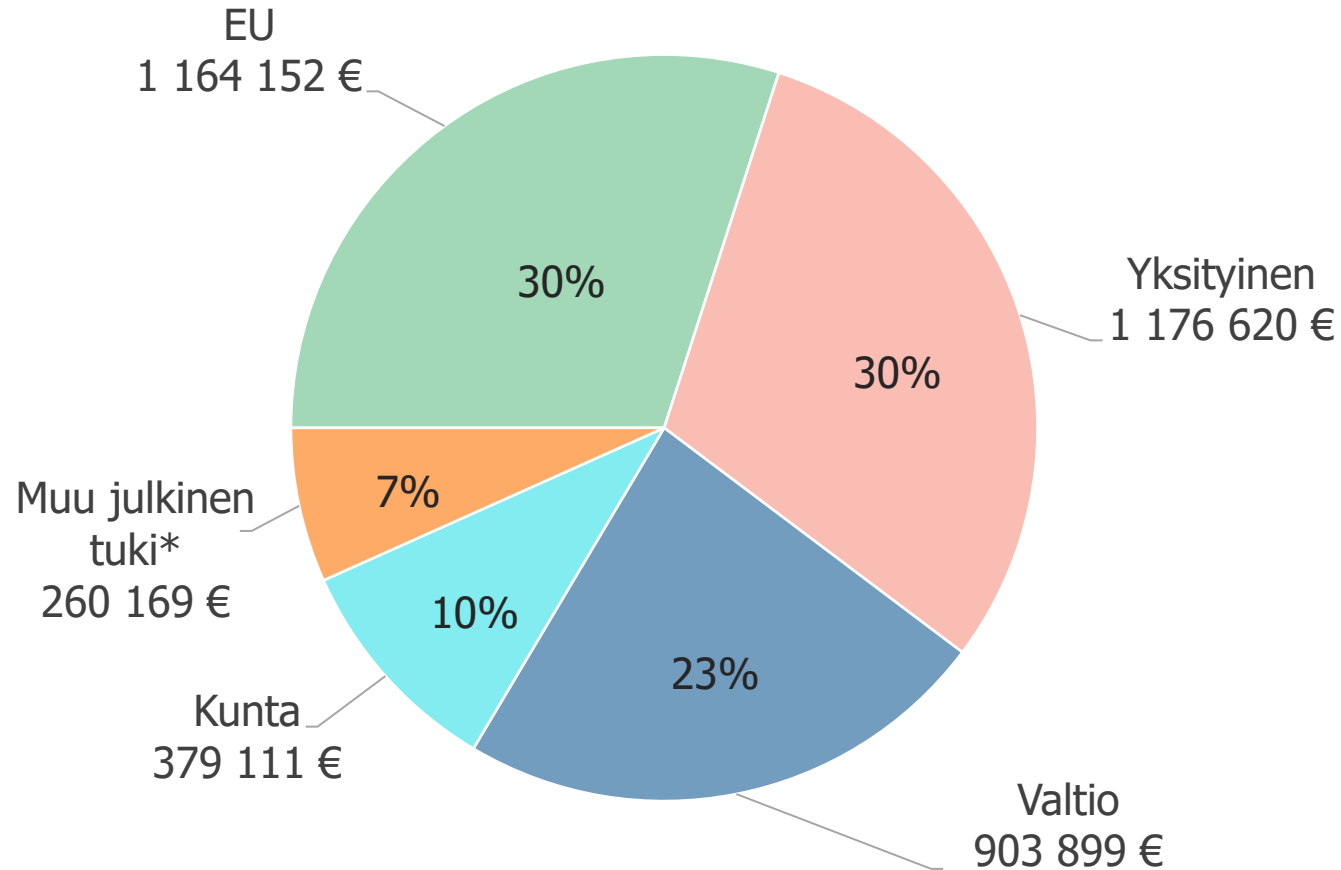
Vaara-Karjalan Leader ry

Hannele Pyykkö
toiminnanjohtaja
puh. 040 104 4905
etunimi.sukunimi@lieksa.fi

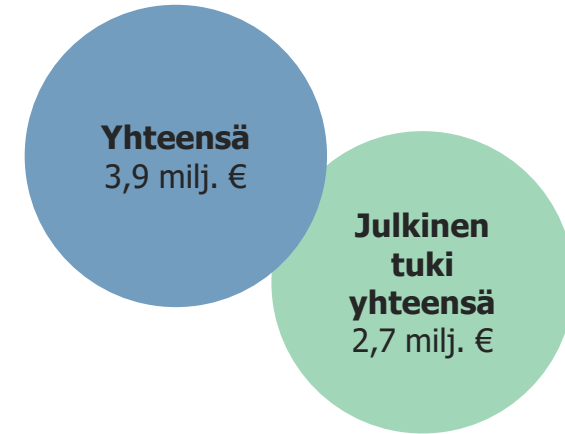
Leader-rahoituksen julkisen tuen määrä 2024

Leader-rahoituksen lähteet 2024

* Muu julkinen tuki voi olla esimerkiksi suoraa kuntarahoitusta tai muiden julkisten toimijoiden avustusta.

Leader-rahoitus koostuu EU:n ja Suomen valtion rahoitusosuudesta sekä lisäksi kuntien rahoituksesta. Yksityinen rahoitus koostuu rahallisesta osuudesta ja/tai talkootyöstä.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

maaseutu.fi / Pohjois-Karjala

Euroopan unionin
osarahoittama

Vuosikatsauksen kuvat:

@maaseutuverkosto | [Maaseutuverkoston kuvapankki](#)